

Birotina
Regiment
Hunedoara-Dava

6066^{su} Așteptînd oaspeji dragi.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA
Nr. 24 (368) — 16 Iunie 1962

Poporul român se pregătește să primească oaspeți dragi. Tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciiov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., va sosi peste câteva zile în R. P. Română în fruntea unei delegații de partid și guvernamentale a U.R.S.S.

În fotografie: N. S. Hrușciiov în mijlocul unui grup de oameni sovietici.

Alături de poporul cuban. Oamenii muncii din patria noastră își manifestă solidaritatea frățească cu poporul cuban, cu cauza dreaptă a revoluției sale. În fotografie: aspect de la adunarea tineretului din Capitală, închinată luptei solidare cu eroicul popor cuban.

Fotocronica
FLACĂRII

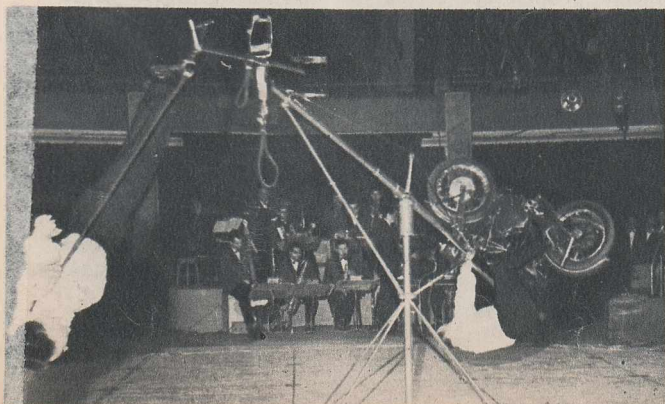
Primăvara bate la ușă. La imprimăria mecanică a uzinelor textile „Tudor Vladimirescu” din Capitală, anotimpul florilor este întâmpinat cu crearea de noi modele de țesături imprimărite din fire de melon.

...Și la sera legumicolă a G.A.C. Freldorf din regiunea Banat, apropierea primăverii se simte din plin. Ceea ce vedeți în fotografie reprezintă doar o mică parte din cele 8.000 răsaduri de roși, 1.500 de ardei iuți, 4.000 de gulii etc.

În ciuda abundenței de zăpadă ce a căzut în ultima vreme, la exploatarea forestieră Cocos din munții Gurghiului (Regiunea Mureș Autonomă Maghiară) munca se desfășoară fără întrerupere. Cu trenurile C.F.F. sau pe linia funicularului (vezi fotografia) buștenii coboară neconțenit spre întreprinderile pentru prelucrarea lemnului.

Sub cupola albastră a Circului de stat din București și-a făcut debutul ansamblul circului berlinez, ale cărui numere de atracție—ca cei din fotografie—sunt răsplătite seară de seară de publicul bucureștean cu călduroase aplauze.

Drum bun, vacanță plăcută! Un tren special cu studenți bucureșteni pleacă din București spre stațiunile de pe Valea Prahovei, unde îi așteaptă minunate zile de vacanță, cu zăpadă, schi, jocuri și cîntece tinerești.

în căutarea
bogățiilor
subsolului

ieri

azi

de la
la prosp

D

in cele mai vechi timpuri, omul s-a străduit să cunoască alcătuirea subsolului, împins fiind nu atât de curiozitate, cât de dorința de a descoperi bogățiile ascunse în pământ, spre a le folosi în vederea asigurării și îmbunătățirii traiului.

Desigur, simpla dorință de a cunoaște n-a lipsit nici ea. Este de ajuns să amintim că Platon ne-a transmis informația că printre învinuirile formulate împotriva lui Socrate figura și aceea că „printr-o nelegiuită curiozitate” a vrut să cerceteze „ce se petrece sub pământ”.

Nelegiuită sau îndreptățită, această curiozitate de a pătrunde tainele subsolului a existat și ea este menționată în multe opere ale antichității — de exemplu în „Istoria naturală” a lui Caius Plinius Secundus sau în „De rerum natura” a lui Lucretius — devenind tot mai manifestă în evul mediu și în epoca modernă.

Rămîne însă un fapt că necesitatea practică de a îmbunătăți condițiile materiale de viață a constituit elementul hotărîtor al încercărilor făcute de om pentru a descifra alcătuirea subsolului. Multă vreme, aceste încercări, avînd obiectivul bine conturat de a pune în evidență și a valorifica bogățiile subsolului în interesul oamenilor, s-au desfășurat mai mult la întîmplare, pe baza unor concepții și cu ajutorul unor instrumente rudimentare, uneori cu totul inadecvate. Din acest punct de vedere, însăși utilizarea unui tîrnăcop reprezintă un stadiu relativ evoluat în drumul parcurs de omenire în activitatea sa de cunoaștere și punere în valoare a subsolului.

Drumul n-a fost totdeauna ascendent. În particular, evul mediu, cu superstițiile lui, i-a imprimat coborțuri ca acela al utilizării „baghetei magice”.

Imaginea din stînga ilustrează modul în care se căutau în trecut minereurile. Aci apare, alături de cei care sapă și scot din pămînt diferite materiale, și un om ținînd în mînă „bagheta magică”, o rămurea de alun, care cică arăta prin indoirea ei locul unde se aflau diferitele zăcăminte. Este interesant de remarcat că această gravură în lemn, publicată în 1556 în cartea lui Georgius Agricola „De re metallica”, era însoțită de observația foarte adevărată că „minerul trebuie să fie un bărbat bun și serios și nu trebuie să folosească bagheta magică; dacă este prudent și îndemnatic, el ar trebui să urmeze indicațiile naturale pe care le poate vedea singur și să sape”.

Indicațiile naturale de care era vorba au fost puține la început, dar ele s-au înmulțit cu timpul. Observațiilor directe asupra „aflorimentelor” — adică aparițiilor la suprafață ale substanței minerale utile căutate — li s-au adăugat, mai întîi, indicațiile date de deviațiile acului magnetic al busolei în apropierea unor zăcăminte de minereuri de fier (Suedia, secolul al XVIII-lea). Doar mult mai tîrziu, abia în veacul nostru, geofizica a pus la îndemna oamenilor noi metode, i-a învățat să înțeleagă și să folosească și alte „indicații naturale”, care au permis înfăptuirea unui adevărat salt în cunoașterea și valorificarea subsolului.

Întră în scenă geofizica

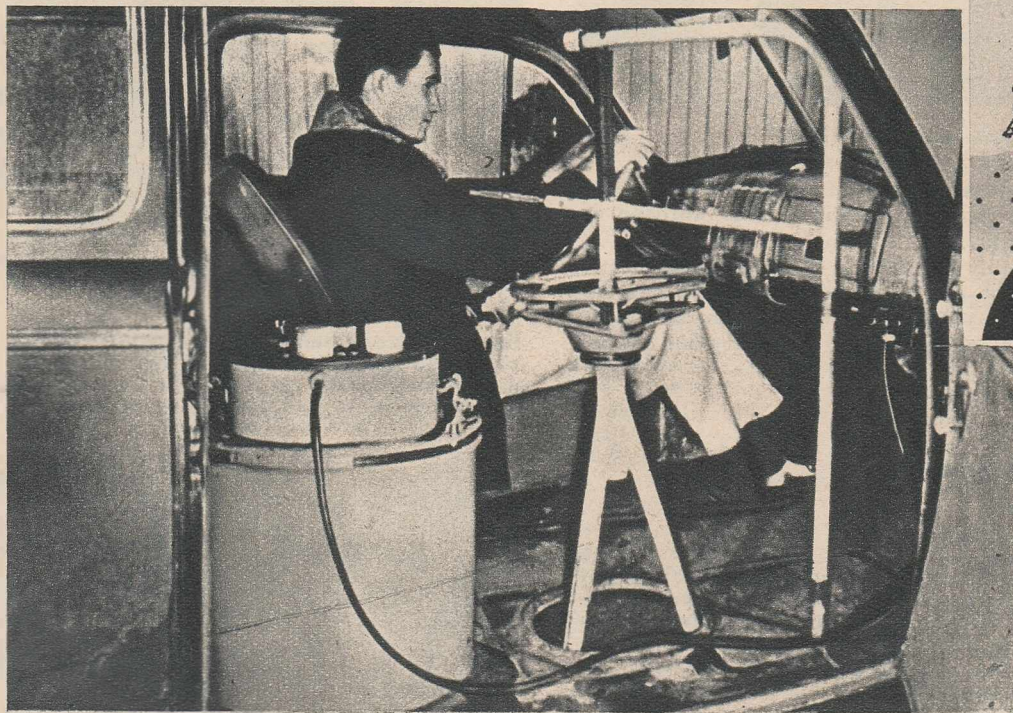
Astăzi, alături de metodele geologice de prospecțiune — care se întemeiază pe observația directă, la suprafața pămîntului, asupra structurii geologice — se întrebunțează pe o scară tot mai largă metodele geofizice, la baza cărora stă un fenomen foarte general, și anume: un corp care diferă printr-o proprietate fizică de ambianța lui își poate manifesta prezența prin modificări ale unui „ctmp” fizic — natural sau artificial — susceptibile de a fi puse în evidență la distanțe uneori destul de mari de el. Să explicăm despre ce este vorba.

Existența unor zăcăminte — în particular de minereuri — se manifestă, de pildă, prin fenomene de radioactivitate, pe al căror studiu se bazează metodele de prospecțiune radiometrică. Alte zăcăminte — unele sulfuri metalice — își trădează existența prin anumite fenomene electrice naturale sau prin degajări de căldură care duc la variații de temperatură. Pe această bază s-au elaborat metode de prospecțiune electrică — asemănătoare ca tehnică cu cele care folosesc curenții electrice artificiali — și metode de prospecțiune geotermică. S-au elaborat și alte metode, asupra cărora ne vom opri mai mult în cele ce urmează.

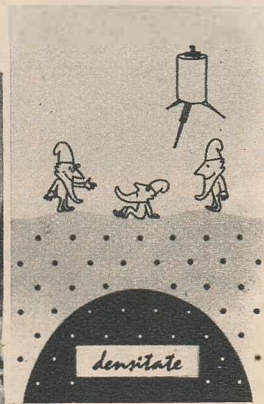
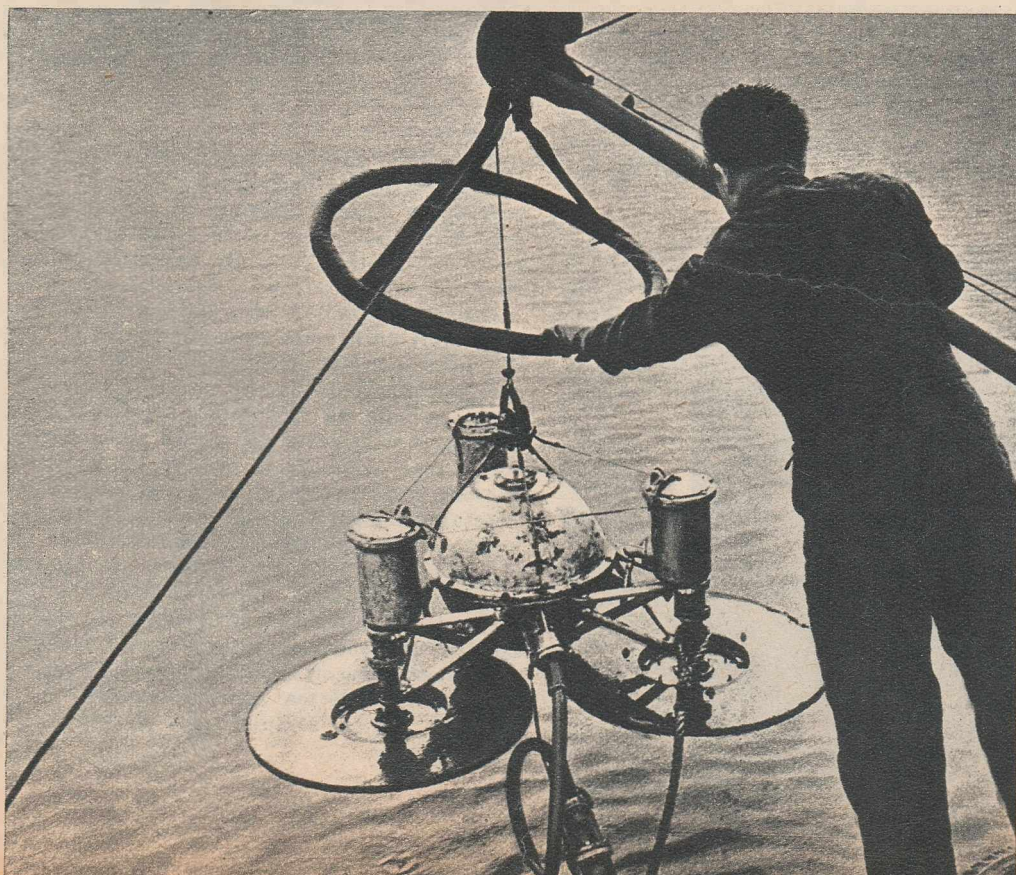

„bagheta magică” reținuțea din avion

de prof. univ. Liviu CONSTANTINESCU
de la Institutul de petrol, gaze și geologie

Aparatele moderne de măsurare a gravității pot fi folosite oarecum „din mers”: din automobil sau de pe vapor.

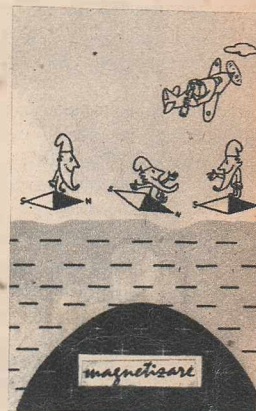

Ce este anomalia gravității?

Dacă o formațiune geologică mai densă se „ridică” spre suprafața pământului într-o anumită regiune, acolo gravitatea va avea valori mai mari, puterea de atracție a pământului va crește.

Invers, deasupra unui masiv subteran cu o densitate mai mică (de pildă, sarea) gravitatea va avea valori mai mici. Asemenea anomalii, puse în evidență prin măsurarea cu mare precizie a gravității la suprafața solului, dau indicații precise asupra formațiunilor geologice cercetate.

Aparatele moderne de măsurare a gravității, deși extrem de sensibile și de complexe, au un volum foarte redus. Ele pot fi montate, după cum se arată și în fotografie, într-un automobil obișnuit, măsurătorile efectuându-se „din mers”. Metoda se folosește și în prospecțiunile submarine.

Fierul își trădează prezența

Cățărați pe un vîrf de munte sau înaintînd pe întinderile înghețate ale nordului îndepărtat, geofizicieni înzestrați cu aparate portative de măsurare a magnetismului terestru pot descifra tainele subsolului. Metoda folosită se bazează pe un fapt îndeobște cunoscut: atracția exercitată asupra unui magnet, mică sau chiar absentă în general — abstracție făcînd de cîmpul magnetic normal al Pămîntului — este mai mare deasupra unui zăcămint de minereu de fier, care își trădează astfel prezența. Grație acestei anomalii magnetice, el este deci identificabil și localizabil pe baza unor observații ce se pot face la suprafață. De exemplu, marele zăcămint de minereu de fier de la Kursk, care nu a fost pus în evidență

În căutarea anomaliilor magnetice.

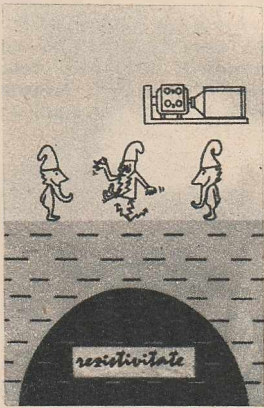
prin nici o indicație geologică, a putut fi detectat datorită exclusiv anomaliei magnetice. Aceasta este atât de mare în regiunea respectivă, încât între două puncte aflate doar la câteva sute de metri distanță acul magnetic al unei simple busole se rotește cu 180° !

Manifestări similare — la scări corespunzătoare intensității fenomenului — au loc

când roci cu proprietăți magnetice accentuate se află, în unele porțiuni, mai aproape de suprafață.

Deosebit de eficientă s-a dovedit prospecția magnetică din avion (ilustrația din pag. 4), bazată pe același principiu. O confirmare în plus că și geofizica a intrat în „secolul vitezei“!

Când pământul este „curentat“

În loc să se efectueze simple observații asupra unor fenomene ce se desfășoară inde-

pendent de intervenția observatorului, se pot întreprinde adevărate experiențe pentru cercetarea alcătuirii subsolului. Astfel, provocând trecerea unor cureni electrici în subsol, se pot pune în evidență, prin observații făcute la suprafață, particularități în distribuția anumitor mărimi legate de proprietățile electrice ale rocilor din subteran, în special rezistivitatea electrică. (Prin rezistivitate se înțelege rezistența electrică a unui conductor care are lungimea și secțiunea transversală egale cu unitatea).

Cum se realizează aceasta? Foarte simplu: curentul este trimis în pământ prin doi electrozi și apoi se măsoară diferența de potențial între alți doi electrozi, mărimea respectivă variind în funcție de distribuția în subsol a rezistivității. Această metodă se aplică pentru depistarea atât a minereurilor, cât și a apelor subterane.

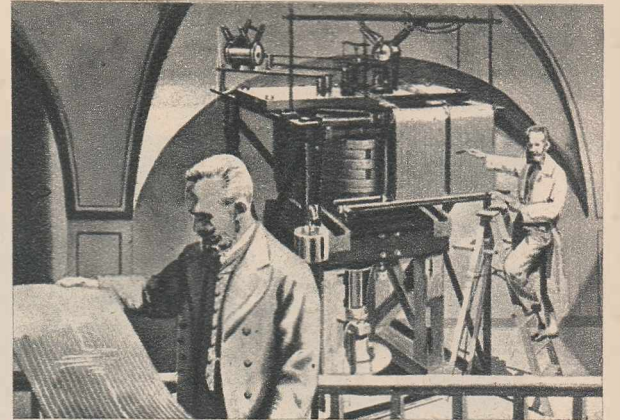
Inginerul geofizician „citește“ harta subsolului: înregistrările obținute de o instalație seismică aparținând Comitetului geologic. Se caută noi zăcăminte de petrol și gaze...

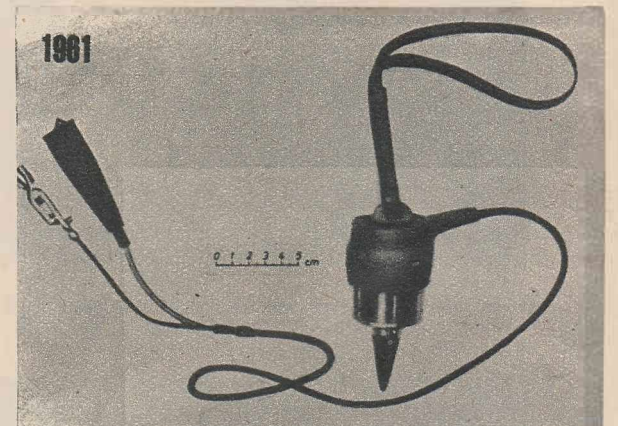
Cutremure artificiale

1900

Între cele două seismografe, unul datînd din 1900 și al doilea de ultimul tip, există nu numai o diferență de ani, ci și una, deosebit de izbitoare, de dimensiuni și greutate.

Cunoaștem cu toții cutremurele, ravagiile pe care ele le pot pricinui. Se știe însă mult mai puțin despre cutremurele provocate în mod artificial, care vin în ajutorul geofizicienilor, al celor care caută bogățiile adîncurilor.

O explozie produsă la o oarecare adîncime în pământ dă naștere unui mic cutremur, iar din focarul astfel creat pleacă unde elastice care se propagă în pământ și pot fi reflectate sau refractate de diferitele straturi ale subsolului. Recepționîndu-se aceste unde cu ajutorul unor seismografe minuscule denumite geofoni, se poate determina cu precizie timpul necesar propagării de la sursă pînă la discontinuitatea din subsol, responsabilă de reflexia sau refracția lor, și de acolo pînă la locul de înregistrare. Conform anumitor ipoteze asupra vitezei de propagare și asupra condițiilor generale geologice, este posibilă apoi analizarea structurii studiate.

Ilustrațiile de mai sus evidențiază esența metodei, cât și simplificarea progresivă a aparatului.

În munți sau în deșert, pe mare sau în avion

Dacă principiile de prospectare geofizică schițate sînt relativ simple, trebuie spus că transpunerea lor în practică nu este totdeauna ușoară. În adevăr, pe de o parte variațiile mărimilor de la suprafață care trebuie puse în evidență sînt în general foarte mici și, în plus, adeseori mascate de intervenția unor agenți perturbanți. Pe de altă parte, condițiile dificile pe teren sau necesitatea efectuării cercetărilor din aer sau pe apă adaugă noi greutăți și impun folosirea unor instrumente și metode de lucru tot mai complexe.

În general, dispozitivele folosite ajung să ia forme destul de complicate, în care principiile fundamentale nu mai sînt imediat identificabile. Aparatele de gravimetrie, de exemplu, trebuie să fie construite în așa fel încît o mare sensibilitate interioară să se asocieze cu o perfectă robustețe și o manevrare ușoară. În același timp trebuie să se asigure posibilitatea ca aparatul să fie transportat în cele mai variate condiții: pe jos, cu mașina, pe mare, uneori chiar în aer. Aceleași cerințe se pun și aparaturii prospecțiunii magnetice, utilizate în munți sau în deșert, pe lacuri înghețate sau în avion. Electrometria își are și ea complicațiile corespunzătoare.

Probleme dintre cele mai grele s-au pus și, așa cum am arătat, s-au rezolvat în cazul prospecțiunilor seismice. A fost nevoie, mai întîi, să se treacă de la seismografele de sute de kilograme la geofonii de cîteva sute de grame, apoi să se efectueze înregistrări ale undelor provocate de o aceeași explozie în mai multe puncte, ceea ce a dus la crearea unor adevărate laboratoare autopurtate. Abordarea regiunilor tot mai accidentate a pus și prospecțiunii seismice problema realizării unor stațiuni care, rămînd complexe ca posibilități, să fie ușor transportabile.

Se înțelege că, în felul acesta, atît cadrul teoretic — de fixare a principiilor și de interpretare fizică a rezultatelor — cît și cel practic — de realizare și de utilizare a aparatelor — au ajuns la o mare complicație. La aceasta s-au adăugat problemele nu mai puțin complexe ale stăpînirii și prelucrării fizico-matematice a unui vast material de observație și ale corelării lui cu datele geologice.

Geofizicienii au astfel de rezolvat probleme multiple, care le cer să fie simultan fizicieni și geologi, matematicieni și tehnicieni, cercetători și... sportivi.

Geofizica în ajutorul industrializării socialiste a R. P. Romîne

Dezvoltarea bazei tehnice-materiale a socialismului în patria noastră presupune înfăptuirea consecventă a industrializării socialiste a țării, creșterea an de an a greutății specifice a industriei în ansamblul economiei naționale. Aceasta nu se poate realiza fără lărgirea continuă a rezervelor de materii prime, în primul rînd de substanțe minerale de tot felul: minereuri, sare, cărbuni, petrol, gaze naturale etc.

Necesitatea măririi acestor rezerve a făcut ca, alături de mijloacele clasice ale geologiei, să fie intens solicitate în țara noastră, în ultimii ani, și procedeele moderne ale prospecțiunilor geofizice, atît pentru extinderea exploatărilor cunoscute cît și pentru descoperirea de noi zăcăminte sau de zone favorabile acumulărilor de diverse minerale utile.

Pe baza directivelor partidului și guvernului, în R. P. Romîna s-au organizat unități de prospecțiunii geofizice dotate cu aparatul modern și încadrate cu un personal de o înaltă calificare, capabil să aplice oricare din procedeele de prospectare geofizică a subsolului, în funcție de obiectivul urmărit și de condițiile concrete pe teren. Atît în cadrul Comitetului geologic cît și la departamentele de profil extractiv s-a putut desfășura, în felul acesta, o intensă activitate de cercetare geofizică a subsolului, ale cărei rezultate nu s-au lăsat așteptate.

În căutarea zăcămintelor de minereuri aurifere în Munții Apuseni, cu ajutorul gravimetrului. Dimensiunile reduse ale aparatului ușurează considerabil munca pe teren.

Pe lîngă lămurirea multor probleme geologice interesante pe planul preponderent științific al cunoașterii structurii teritoriului R.P. Romîne, metodele geofizice au înscris la activul lor, în numai cîteva ani, realizări de ordin economic de o deosebită însemnătate. Să amintim doar cîteva dintre ele.

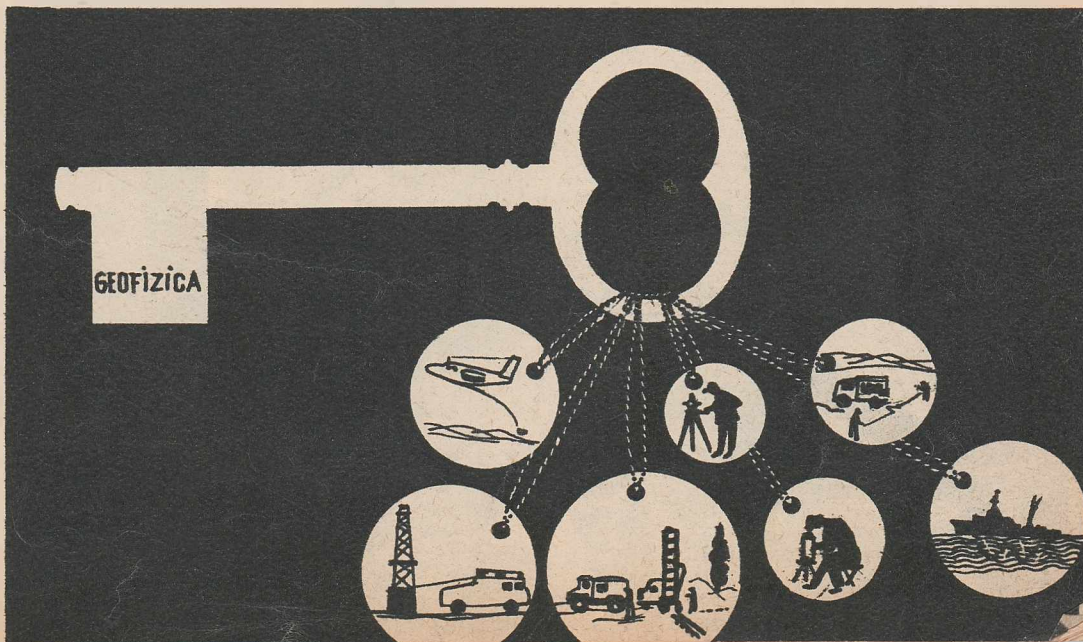
Din lista succeselor gravimetriei se pot menționa: descoperirea a mai mult de o sută de masive de sare în diverse regiuni ale țării și a unor importante depozite de săruri de sodiu și potasiu la Tazlău; recunoașterea unor structuri favorabile pentru acumulări de țitei de o parte și de alta a Carpaților; colaborarea la conturarea unui zăcămint de fier lîngă Constanța, care nu putea fi bănuț după datele geologice de suprafață și care a fost pus mai întîi în evidență de prospecțiunea magnetică. Aceasta din urmă, la rîndul ei, și-a dovedit posibilitățile prin identificarea unor zăcăminte de fier în regiunile Hunedoara și Banat. În ceea ce privește electrometria, ea a contribuit substanțial nu numai la evidențierea și delimitarea zonelor de interes economic ale zăcămintelor de sulfuri complexe din nordul țării și din Munții Apuseni, ci și la identificarea unor surse de apă potabilă importante pentru mari unități ale agriculturii socialiste din Bărăgan și pentru alimentarea litoralului. În fine, grație prospecțiunilor seismice s-au descoperit noi regiuni

petrolifere și s-a extins activitatea de extracție a combustibililor minerali în noi și numeroase zone din diferite regiuni ale țării.

Se înțelege că această enumerare este departe de a fi completă. Elementele pe care le conține și cele pe care le sugerează sînt suficiente totuși pentru a arăta ce a realizat pînă acum geofizica în R.P. Romîna și de ce natură sînt promisiunile ei pentru viitor.

Ea este chemată să joace un rol important în identificarea bogățiilor subsolului în cadrul înfăptuirii Planului de șase ani de dezvoltare a economiei naționale. După cum se precizează în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R.: „Pentru mărirea eficienței economice și reducerea cheltuielilor, se vor intensifica lucrările de prospecțiuni geofizice, în special cele seismice, gravimetrice și magnetometrice, astfel ca structurile geologice să fie cît mai bine precizate înainte de a se începe lucrările de explorare”.

Ansamblul metodelor de prospecțiune geofizică poate fi asemuit cu o cheie în poarta care ne desparte de tainele interiorului planetei noastre. Manevrată cu îndemîinare, ea poate deschide poarta. Dacă realizarea cheii este o problemă de știință și tehnică, mînuirea ei este însă, din multe puncte de vedere, o adevărată artă.

REALITĂȚI DIN GRECIA ȘI TURCIA ZILELOR

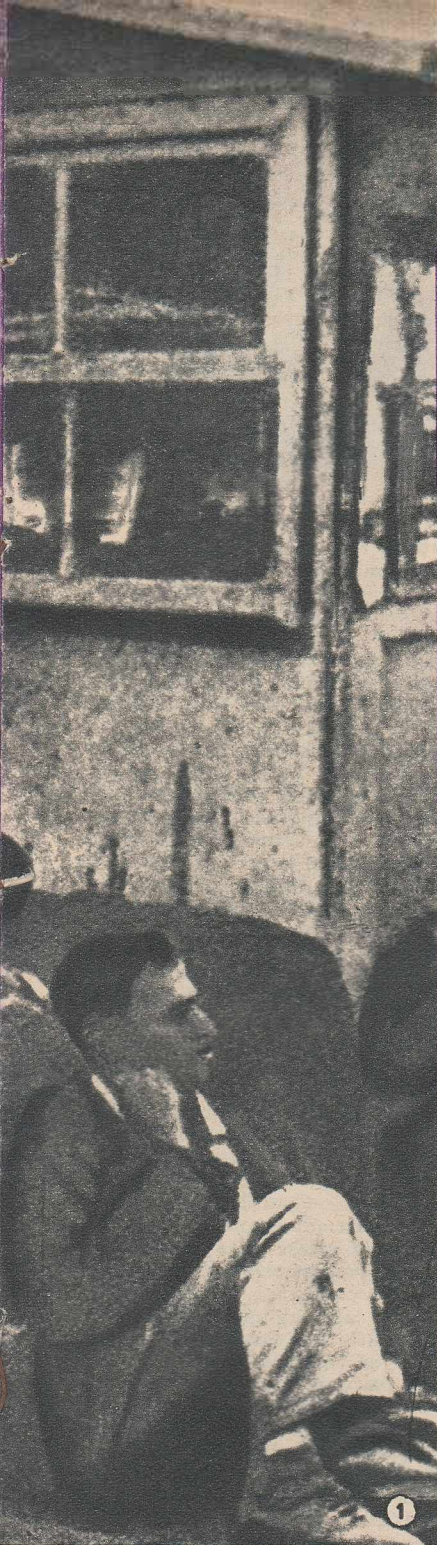

"Ajutorul

american"

în acțiune

1

NOASTRE

2

La sfârșitul lunii decembrie a anului trecut, miniștrii de Externe ai țărilor membre ale Pactului nord-atlantic, întruniți în conclav la Paris, au zăngănit din nou amenințările obișnuite la adresa țărilor iubitoare de pace. Și din nou s-a recurs la nelipsitele apeluri către țările membre de a-și spori efortul militar, de a înteți goana înarmărilor.

Sesiunile N.A.T.O. își pun ca țel să prezinte lumii o imagine cât mai frumoasă a solidarității occidentale, a progreselor pe care țările membre ale acestui pact agresiv le-ar înregistra, chipurile. Dar armonia acestui concert bine dirijat de politicieni cu vastă experiență a fost și de astă dată întreruptă de glasuri disonante. Printre acestea, unul din cele mai izbitoare a fost cel al reprezentantului Turciei, care a relevat situația economică grea a țării sale.

Intervenția reprezentantului turc n-a făcut decât să confirme fapte bine cunoscute opi-

niei publice mondiale. De mai mult timp, în coloanele presei burgheze occidentale au răzbătut articole vădind îngrijorarea pentru situația economică a Turciei și Greciei, țări pe care o geografie diplomatică stranie le-a transformat din țări balcanice în țări atlantice, înhăindu-le din punct de vedere militar la N.A.T.O., iar din punct de vedere al legăturilor economice, în lumea occidentală.

Cu privire la Turcia, ziarul francez „Tribune des Nations” scria, la 27 octombrie 1961, sub titlul „O verigă slabă a N.A.T.O.”, că pe plan social situația „îndreptățește pronosticurile cele mai pesimiste. În Turcia procentul analfabeților este de 72%. Trei sferturi din populație prezintă o structură socială înapoiată — cvasifeudală, în fața căreia călătorul european rămîne uimit”. „Provinciile din răsărit și cele din sud-vest, la frontierele cu Rusia, cu Iranul și cu Irakul, au rămas la fel ca în evul mediu”. „Dezvoltare slabă, fără speranță, situație socială retrogradă, deficit dramatic al balanței externe de plăți, dezechilibru permanent al bugetului — conchide ziarul — toate aceste elemente întrunite îndreptățesc aprecierile cele mai pesimiste cu privire la viitorul Turciei”.

Ziarul elvețian „Gazette de Lausanne” din 20 octombrie 1961 scria că Grecia „este încă și va rămîne multă vreme o țară care are nevoie de ajutor. Soarta proletariatului, atât urban cât și rural, este demnă de milă. La sfârșitul unei anchete efectuate la incepu-

Citeva din roadele „ajutorului” american:

① Istanbul, „poarta de aur a Orientului”, nu-și revărsă bogăția și asupra acestor oameni ai muncii...

② O reclamă în cel mai pur stil american, pe una din străzile principale ale Istanbulului.

③ Un bar pentru militarii americani („USA-BAR”) la Pireu.

④ Pentru oamenii muncii — condiții grele de viață. În fotografie: hamall din Istanbul. Ei pot fi văzuți pretutindeni în oraș. Explicația întreprinzătorilor: transportul cu hamall costă mai puțin decât cel cu autocamioane.

Asemenea locu-
lințe nu consti-
tu e o raritate
în orașele Gre-
ciei. Aproape
500.000 de oa-
meni ai muncii
din Grecia tră-
iesc astăzi în ast-
fel de cocioabe...

Milenarul Acro-
pole, pe care
N. A. T. O. vrea
să-l transforme
în „simbolul și
locul sacru” al
acestei organi-
zații agresive.→

tul anului 1961 în Grecia, Confederația internațională a sindicatelor libere și-a exprimat îngrijorarea față de creșterea șomajului și a criticat aspru politica socială dusă în această țară. Și, notați, critica provine din partea unei organizații sindicale ai cărei conducători sînt sprijinitori fervenți ai modului de viață capitalist, ai pactelor militare occidentale, o organizație care respinge pînă și contactele cu organizațiile sindicale din țările socialiste.

„Masa va fi bogată”, dar 3 milioane de oameni flămînzesc

După aceste citate pesimiste ne permitem a recurge din nou la un citat. De astă dată un citat de un optimism exuberant, din ziarul guvernamental grec „Kathimerini”. „Începînd de ieri, 12 martie 1947, o zi istorică pentru noi toți, țara noastră a intrat într-o epocă nouă. O țară mare și un popor mare ne-au venit în ajutor. Mulțumim lui Dumnezeu! Masa va fi bogată, apa s-a transformat în vin, pîinea a devenit mai mare... Vremea cea bună a început”. Așa anunța ziarul grec inaugurarea doctrinei Truman de aplicare a „ajutorului american”. Un optimism specific legendelor orientale în care curge lapte și miere...

Au trecut de atunci un număr suficient de ani ca „vremea cea bună” să-și arate roadele, ca „masa” să fie „bogată” sau măcar „pîinea mai mare”. De atunci Grecia a primit sub diferite forme de la unchiul Sam 3,5 miliarde dolari, dar pînă și Ministerul pentru Asigurările Sociale al Greciei a fost nevoit să recunoască că circa 3 milioane de persoane sînt lipsite de mijloace minime de existență.

Dacă în 1947 „Kathimerini” înălța osanale cerului pentru ajutorul american, astăzi — de ar recunoaște cîstit situația — ar trebui să folosească un alt dicton religios: „Domnul a dat, domnul a luat”. Într-adevăr, potrivit datelor publicate, mica Grecie a fost nevoită să cheltuiască pentru pregătiri de război, între 1950 și 1959, aproape 1 miliard și jumătate de dolari, la care s-au adăugat 2 miliarde din așa-numitul ajutor american.

Aproape o treime din veniturile statului sînt înghițite de cheltuielile pentru interesele N.A.T.O., sumă ce întrece totalul investițiilor în industrie, agricultură și în domeniul energetic, cît și al celor pentru învățămînt, instituții sanitare și sociale.

„Vremea cea bună a început” — exclamă „Kathimerini” în 1947. Dar să vedem pentru cine.

După cum arăta revista germană „Deutsche Aussenpolitik”, în decursul unei lungi perioade de guvernare, guvernul Karamanlis nu a realizat decît puține proiecte economice de o anumită însemnătate: o rafinărie de petrol lingă Atena, o fabrică de zahăr, o fabrică de produse azotoase, primă parte a barajului de la Acheloos și alte cîteva uzine energetice. Și toate acestea în ciuda condițiilor naturale ale țării, care favorizează dezvoltarea industrială. Căci Grecia ocupă primul loc în lume în ce privește zăcămintele de azbest, locul doi în ce privește zăcămintele de nichel, deține zăcămintele de minereu de fier mai mari decît ale Germaniei, Franței și Angliei, bogate zăcămintele de bauxită, marmură etc.

În industria Greciei, locul de frunte (peste 60% din volumul total al producției) îl ocupă și acum industria alimentară și a celorlalte bunuri de consum. Puținele întreprinderi nou construite au fost predate parțial

sau în întregime unor monopoluri grecești sau străine.

Pentru că, o dată cu „ajutorul american”, în Grecia au venit și noii stăpîni ai economiei grecești. Minele de azbest de la Kojani au fost cedate societății americane „Kennecot Copper”; rafinăriile de petrol — concernului „Mobil Oil”; terenurile petrolifere — emisarilor lui Rockefeller de la „Standard Oil” și „Texas Hund”; carierele de piatră de la Vardos — concernului austro-american „Randeheim”.

Pentru monopolurile străine a început într-adevăr vremea cea bună. Monopolurile vest-germane, bunăoară, au dobîndit, prin acordurile cu guvernul grec, posibilitatea să-și exporte capitalul și profiturile în condițiile unui transfer liber, scutirea de impozite și chiar înapoierea impozitelor plătite fiscului grec începînd din 1954... Societatea americană „Kennecot Copper” are dreptul să exporte azbestul unde vrea. Drept urmare, Grecia — mare producătoare de azbest — importă azbest, plătindu-l în valută forte...

„Democrația atlantică” și drapelele negre ale țărănilor greci

Legarea economiei țării de cea americană și vest-europeană lovește serios și în interesele agriculturii grecești. Surplusurile agricole plasate de S.U.A. pe piața Greciei au dus la sărăcirea a sute de mii de țărani. În anii de după război, 355.000 familii au părăsit satele, căutîndu-și alte mijloace de existență. În ansamblu, după cum arată revista greacă „Ikonomikos Tahidromos”, valoarea producției agricole a scăzut în 1960 cu 7-8% față de 1959 și cu 20% în comparație cu 1957.

Despre traiul țărănilor greci să-i lăsăm să vorbească pe doi ziariști occidentali. Corespondentul ziarului englez „Times” nota, de pildă, la începutul anului 1961 despre țărani din Epir, după o vizită în satul Lakas Suli: „Locuitorii satelor trăiesc în cocioabe construite din pămînt și paie. O dată pe an, unele familii își permit luxul de a mînca carne. În fiecare cocioabă nu există decît o singură cameră, cu pămînt pe jos. Nu există nici paturi, nici scaune...”

Imaginea este completată de corespondentul ziarului „New York Times”: „În această regiune domnesc în prezent foametea, mizeria și analfabetismul. Nici un om trecut de 30 de ani nu știe să scrie și să citească. Spectacolul cocioabelor cu ființe umane oare trăiesc aproape ca animalele și sînt îmbrăcate în cirpe este groaznic”.

În vara anului 1961, în Creta și Tesalia, ca și în numeroase alte locuri, s-au desfășurat mari manifestații ale țărănilor, nemulțumiți de politica guvernului care a creat grave dificultăți desfacerii produselor agricole. Numai în Tesalia, 200.000 de țărani au făcut grevă. Legumicultorii din insula Kos au organizat un marș al foamei. Manifestanții din orașul Iraklion, centru viticol, purtau drapele negre și pancarte pe care scria: „Vrem să trăim!”, „Mîine va fi prea tîrziu!”.

Manifestațiile țărănimii au silit guvernul să facă unele concesii. Cu toate acestea — în timp ce țărani nu-și puteau vinde grîul, tutunul, uleiul, orezul — guvernul a continuat să desfacă mari cantități de orez, grîu, ulei și alte produse agricole din țările occidentale... „Democrația atlantică” cere sacri-

ficii — bineînțeles nu de la protagoniștii ei, ci de la oamenii muncii!

Roadele „ajutorului”

Într-un articol pe marginea programului EDA, ziarul grec „Avghi” prezenta cîteva date care ilustrează în mod viu situația grea a economiei grecești:

— Între 1938 și 1959, importurile au sporit de 5 ori, iar exporturile numai de două ori. Balanța comercială externă este mereu deficitară. În primele 9 luni ale anului 1961, valoarea exporturilor a acoperit abia 27% din valoarea importurilor — cel mai mic procent atins vreodată în economia Greciei.

— Din totalul exportului, 95 la sută îl reprezintă materiile prime, îndeosebi produsele agricole.

Pe piața... de sclavi

Ajutorul american n-a făcut ca apa să se transforme în vin. El a adus însă poporului grec șomaj, mizerie.

Datele publicate la sfîrșitul anului trecut de Confederația Generală a Muncii din Grecia arătau că 30 la sută din muncitorii greci — adică 300.000 de oameni — sînt șomeri totali, iar 20 la sută sînt șomeri parțiali. 65 la sută dintre șomeri sînt oameni tineri.

Șomajul și sărăcia sîlesc sute de mii de tineri să plece pe meleaguri străine pentru a-și cîștiga o bucată de pîine.

În ultimii cinci ani au părăsit Grecia, plecînd în străinătate în căutare de lucru, 270.000 de tineri și tinere. Numai în 1960 au fost eliberate pașapoarte pentru emigrare la aproximativ 100.000 persoane, din care o mare parte pentru R. F. Germană. Descriind soarta tinerilor greci care ajung pe „piața de sclavi” din R.F. Germană, ziarul burghez „Athinaiki” arată că muncitorii greci primesc salarii mai mici decît cei germani, locuiesc în barăci îngrozitoare și nu au voie să se transfere la altă întreprindere. Viața lor — scrie ziarul — este o viață de martiri, lipsită de bucurii, fără familie, fără prieteni, departe de cerul albastru al patriei.

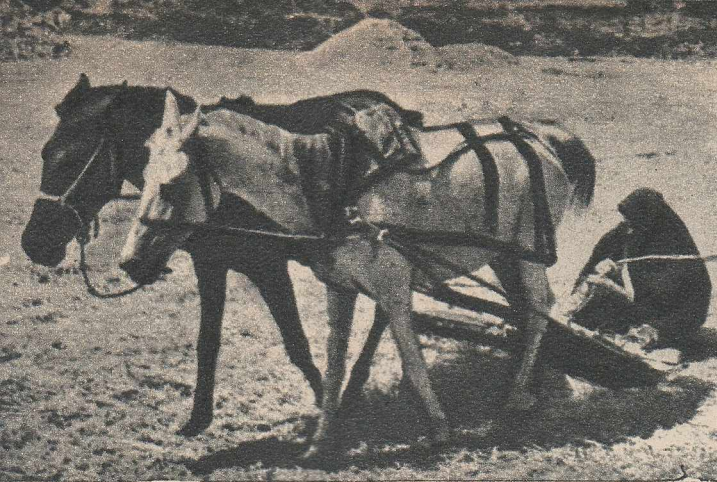
Cît despre situația șomerilor rămași în patrie, e grăitoare declarația unui participant la mitingul șomerilor greci, care a avut loc la teatrul „Acropole” din Atena la 18 decembrie 1961: „A sosit iarna. Nu avem de lucru și nu știm dacă vom găsi vreodată de lucru; familiile noastre suferă de foame, îndură frigul în locuințe neîncălzite. Situația noastră este cu adevărat tragică. Dar ne-am adunat în această sală nu pentru a ne plînge de sărăcia noastră, ci pentru a lupta pentru drepturile noastre”.

În încheierea prezentării situației Greciei, să cităm părerea unui expert grec cu prestigiu, prof. A. Anghelopulos, președintele Societății grecești de planificare. „Rezultatul politicii economice din ultimii ani a fost crearea unei vitrine de prosperitate, în spatele căreia continuă să existe condiții primitive de viață pentru o mare parte din populație. Această vitrină ascunde o mare inegalitate economică și socială, împreună cu toate repercusiunile viitoare pe care le va avea asupra stabilității în general a economiei grecești”.

„Poarta de aur a Orientului” și împărăția cocioabelor

Călătorului dornic să cunoască realitățile de azi ale Turciei — această țară orientală

Traleratul cu caii este — ca și cu secole în urmă — obșnuit în majoritatea satelor ← Turciei.

Istanbulul — așa cum se înfățișează turistului dornic de pitoresc.

devenită în limbajul diplomației atlantice „bastionul sudic al Occidentului” — prilejul i se oferă chiar din Istanbul, orașul prin care pătrund cei mai mulți dintre turiștii străini. Este suficient să te îndepărtezi puțin de palatele care au adus acestui pitoresc oraș — pe jumătate european, pe jumătate asiatic — denumirea de „poarta de aur a Orientului”, pentru a te afla într-o adevărată împărăție a cocioabelor. La câțiva pași de ultramodernul hotel american „Hilton”, înfilnești vechi barăci din lemn, gata parcă să se prăbușească.

După datele ziarului „Ulus”, numai în Istanbul se găesc 60.000 cocioabe, în care locuiesc 450.000 oameni.

O situație asemănătoare înfilnești în toate orașele turcești, unde în cocioabe își duc o existență mizeră un milion de oameni.

Cine sînt locuitorii acestora? În marea lor majoritate, țărani care se refugiază la orașe în căutare de lucru din cauza situației deficitare a agriculturii.

Turcia deține întinse suprafețe de pământ, care, lucrate în condițiile unei agrotehnici moderne, ar putea asigura o mare bogăție de produse. Dar — după cum arăta acum câțiva ani economistul turc Aral — din suprafața totală a țării, pământurile cultivate reprezentau doar o treime. Pe de altă parte, cele mai bune pământuri aparțin marilor moșieri. „Țărănimea este sufocată de lipsa de pământ — arăta ministrul turc al Agriculturii, Osman Tosun. Marile proprietăți funciare, reprezentînd 13,8% din totalul gospodăriilor, ocupă circa 70% din pământul arabil, iar micile gospodării (69% din totalul gospodăriilor) dețin 28% din pământ. 16,5% din gospodării nu au de loc pământ. În multe raioane ale țării, moșierii stăpînesc 3-5 și chiar 40 de sate, care se cumpără și se vînd împreună cu pământul”.

Țăranii turci sînt nevoiți și azi să-și lucreze pământul ca în evul mediu. După date statistice oficiale, circa două treimi din țărani mai lucrează cu pluguri de lemn. Despre îngrășarea pământului în micile gospodării nici vorba nu poate fi, atîta vreme cît bălîgarul uscat (tizicul) constituie aproape unicul combustibil la sate.

Mijloacele rudimentare folosite fac ca recoltele să fie atît de scăzute, încît an de an Turcia este nevoită să importe produse agricole, în primul rînd grîu.

Cum trăiesc țăranii turci? Hrana celor „înstăriți” se compune din fasole, cartofi, grîu fiert și brînză. Sărăcimea trebuie să se mulțumească cu pîine, ceapă și apă, la care se adaugă primăvara și vara anumite ierburi. „Printre ierburile folosite ca hrană — scrie revista «Forum» — sînt unele cu totul năhrîtoare, care umflă doar burta, iar adeseori pur și simplu otrăvesc organismul. Nu este de mirare că la sate bolile sînt răspîndite pe scară largă. Numai de pe urma tuberculozei mor anual peste 40.000 persoane”.

O marfă al cărei preț scade mereu — omul

Ce le-a adus țăranilor turci — care alcătuiesc trei sferturi din populația țării — ajutorul american? „Gospodăriile noastre au fost ruinate și pășunile arate” — a declarat unii ziarist turc un țăran din Anatolia centrală. „Crescătorii de animale nomazi au rămas fără vite, iar agricultorii fără pământ”. „America sugrumă zootehnia noastră” — scria

ziarul „Millyet” din Istanbul, relatînd despre inundarea pieței turcești cu lapte praf din S.U.A. „Micii fermieri — scria ziarul — plîng pur și simplu...”

„Un sfert din populația Turciei este în momentul de față pradă foametei — scria la sfîrșitul lunii decembrie 1961 corespondentul din Ankara al agenției „France Presse”. Întreaga parte orientală a țării este lipsită de grîu și de făină... Din lipsă de nutreț, peste un milion și jumătate de vite, care constituie principala bogăție a acestei regiuni a Turciei, împărtășesc soarta oamenilor care literalmente mor de foame”.

Ca urmare a situației grave a economiei turcești, prețurile cresc neconținut. Și, ca întotdeauna, de pe urma inflației sărăcesc oamenii muncii. Bunăoară, între 1948 și 1958, prețurile produselor achiziționate de țărani au crescut cu 400-500 la sută, în timp ce prețul produselor agricole a sporit cu numai 85 la sută.

Alungați de mizerie din sate, țărani se îndreaptă către orașe. Dar situația oamenilor muncii din orașe nu este nici ea mai bună. În timp ce prețul articolelor de strictă necesitate și chiriile cresc neconținut, salariile au bătut pasul pe loc. Ziarul „Ulus” din Ankara recunoștea că „astăzi în Turcia numai omul este o marfă al cărei preț scade mereu în raport cu prețurile celorlalte articole, care cresc neîncetat”.

În ultima zi a anului 1961, cînd în multe orașe domnea atmosfera sărbătorească din preajma întîmpinării Anului nou, străzile Istanbulului au cunoscut o animație deosebită. Peste 100.000 de oameni ai muncii au organizat demonstrații și un mare miting în piața Saraghane-bași, cerînd îmbunătățirea condițiilor de trai. Alături de muncitorii din Istanbul au venit reprezentanți ai oamenilor muncii din Ankara, Izmir, Eskisehir și din alte orașe.

Pînă în anul 2025...

În conturile de la Washington ale „ajutorului american”, Turcia ocupă unul din primele locuri. Între 1947 și 1961 acest ajutor și diferite împrumuturi au însumat 3.658.000.000 dolari. Totodată însă, Turcia a fost obligată să întrețină cea mai mare armată din rîndul țărilor europene din N.A.T.O., să aloce 40 la sută din bugetul țării cheltuielilor militare. Numai între 1948-1957, cheltuielile militare ale Turciei au însumat 2.900.000.000 dolari.

Investițiile în scopul dezvoltării economice s-au pierdut în oceanul cheltuielilor militare. Turcia continuă să rămînă o țară agrară înapoiată.

În schimb, după cum arăta la 3 octombrie 1961 ziarul britanic „Financial Times”, datoria externă a Turciei a ajuns la suma de 1.350.000.000 dolari — astfel că rambursarea ultimelor rate este prevăzută de abia în anul 2025. După cum se vede, guvernării proamericane ai Turciei au scos la meza veniturile țării nu numai pe timpul generațiilor actuale, ci și al generațiilor viitoare. Pentru a plăti datoria externă, Turcia trebuie să sporească exporturile. După înșeși evaluările ministrului de Finanțe Kemal Kurdas, cheltuielile pentru plata datoriei externe reprezintă 35 la sută din valoarea exportului anual al țării.

Situația economică precară a făcut însă ca exportul țării să scadă continuu. Dacă în 1953 el era evaluat la 1.109.000.000 lire,

în 1958 s-a cifrat la numai 739 milioane lire turcești. Experții Organizației economice de colaborare europeană (OECE) au arătat într-un raport recent că în 1960 s-a observat o scădere a exporturilor, care a continuat în 1961. Potrivit aceluiași experți, deficitul balanței comerciale externe a Turciei a crescut de la 68 milioane dolari în 1958 la 147 milioane dolari în 1961. În concluzie, experții OECE — care nu pot fi în nici un caz acuzați de lipsă de dorință de a înfrumuseța realitățile lumii capitaliste — sînt totuși nevoiți în fața faptelor să arate drept caracteristici ale economiei turcești „slabul nivel al veniturilor reale, care este probabil cel mai scăzut din Europa occidentală, și deficitul crescînd al balanței comerciale externe”.

„Interesele vitale a 80 milioane oameni”

Politica „atlantică” a dus economia Greciei și Turciei în impas, a impus mari suferințe oamenilor muncii.

Scriind despre Grecia, ziarul francez „Tribune des Nations” din 20 octombrie 1961 ajunge la concluzii deopotrivă de valabile și pentru Turcia:

„Mizeria lovește o mare parte a oamenilor de rînd, din cauza creșterii șomajului la orașe, a scăderii nivelului de trai la sate. Dar această situație economică deplorabilă apare în ochii opoziției populare drept consecință a aderării Greciei la Pactul atlantic. Prezența misiunilor militare americane, instalarea de baze atomice, întărirea permanentă a armatei grecești constituie semnele unei dependențe care nu înfurie numai pentru că este potrivnică aspirațiilor unei părți a opiniei publice, ci și pentru că constituie o povară din ce în ce mai grea”.

Tot mai mulți sînt în cele două țări cei ce înțeleg că soluția situației grele în care se află Turcia și Grecia nu poate fi găsită pe actualul drum urmat de cercurile conducătoare ale acestor țări, ci într-o politică independentă, bazată pe principiile coexistenței pașnice, pe colaborarea cu toate statele, politică în care un rol important să revină colaborării cu toate țările balcanice, indiferent de sistemul lor social. Transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, dezvoltarea schimburilor economice, culturale și științifice între aceste țări ar corespunde intereselor tuturor popoarelor din această parte a lumii, poate aduce o contribuție importantă la întărirea păcii în întreaga lume.

„Statele balcanice — a spus fostul ministru grec Stamatis Merkuris — ar putea da un exemplu de colaborare între țări cu orînduirii sociale diferite. Există condiții obiective pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, pentru rezolvarea problemelor litigioase în jurul mesei rotunde, pe calea tratatelor. Pentru aceasta nu este nevoie decît de bunăvoință. Interesele vitale ale celor peste 80 milioane de locuitori ai Peninsulei Balcanice o cer în mod imperios”.

Ziarul turc „Dunya”, relevînd marea însemnătate a colaborării balcanice, sublinia că popoarele din această parte a lumii pot să trăiască în pace și prietenie.

O asemenea orientare corespunde fără îndoială cerințelor popoarelor balcanice, este impusă de învățămintele istoriei, de întreaga desfășurare a evenimentelor internaționale.

MARTORUL

— O singură dată mi s-a întîmplat să mă cert mai rău cu nevastă-mea—îmi mărturisea tovarășul Drăgușan. Sînt ani de atunci. Asta mare al meu, studentul, avea cinci ani. Spunea pe j ca pe z, pe r ca pe h și punea în tot ce făcea seriozitate, că-ți venea să-l tot săruiți. Era drăguț foc!

— Parcă vorbeai de o ceartă... și tot la Dinuț ai ajuns...

— Nu-i întîmplător, cum se spune. Au legătură.

Și așa, mi se întîmplă într-o zi să vin ceva mai tîrziu de la uzină. Mă întîlnisem cu unul Traian Codruț căruia îi născuse nevasta o fată și zor-nevoite să ne ducem „la Mieluț” să facă cinste. Pe scurt, s-au făcut ceasurile cinci.

Acasă, nevastă-mea nu-și mai găsea locul. Supa se răcise pe masă, musacaua scrum în cuptor și eu, nicăieri. Cum am intrat pe ușă, m-a și luat în primire:

— Pe unde mi-ai fost, domnule? Nu mai ai casă?

— Nu permit să fiu controlat — zic. Sînt major, vaccinat și cu armata făcută și n-am de dat socoteală nimănui.

— Păi atunci de ce te-ai însurat? Ți s-a urit cu libertatea?

— Ei — zic — face omul și prostii. Nu poți să fii deștept treizeci de zile pe lună. Mai greșești cîteodată.

— Ar putea să-ți fie rușine! — a strigat nevastă-mea plîngînd. Om în toată firea, tată de copil și nu te auzi cum vorbești! Așa nu mai merge.

Și a ieșit trîntind ușa. Atunci mi-am amintit de copil și am rotit ochii prin cameră. În colțul său, lîngă pătuc, Dinuț mesterea la o casă de cuburi. Foarte atent la jocul lui, părea că n-a auzit nimic. Am răsuflet ușurat.

Cam la vreo zece zile după întîmplarea asta, într-o după-amiază, tocmai mă pregăteam să citesc „Scinteia” cînd aud bubuituri și bufnituri la bucatărie. Cineva închidea și deschidea sau, mai exact, trîntea ușa. Ce să fie? Dau să ies pe sală, să pun lucrurile la punct, dar mă opresc. Aud vocea lui Dinuț care explica răbdător, cu seriozitatea lui caracteristică:

— Eu sînt tătucu' meu și tu ești mămica mea.

— Eu nu sînt mămica ta. Eu sînt Mili — protesta partenera de joacă a lui Dinuț.

— Tu ești Mili de-adevăratelea, da' la zoc ești mămica mea.

— Bine! — înțelese în sfîrșit fetița. Și tu ești tătucu' tău! Și cum ne zucăm?

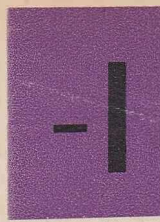
— Eu vîc acasă — explică Dănuț — și tu zîți: Unde ai fost? N-ai casă, domnule? Și eu (adică tătucu' meu) zic: Nu pehmit. Nu dau socoteală! Și tu (adică mămica mea) zîți: Atunți de te te-ai însuhat cu mămica lui Dinuț? Și eu (adică tătucu' meu) zic: Am gheșit că m-am făcut tătuc! Pardon. A fost o posthie. Fațe omu' și phostii! Și tu (adică mămica mea) plînzî și țipi și zîți: Să-ți fie hușine phostule! Și fați așa: buf! cu ușa. Și plînzî mult, mult. Ai înțeles?

— Da! — încuviință Mili. Hai să ne zucăm!

Am fugit în casă. Îmi ardeau obrazii de... hușine, vorba lui Dinuț. Scriștîl și bubuiturile ușii care dovedeau în același timp talentul pedagogic al lui Dinuț și lipsa aceluiași talent la mine îmi răsuna în urechi ca un aspru rechizitoriu. Ne-am făcut de rîs uîtînd că avem alături de noi un martor, pe cit de integru pe atît de necruțător, al vieții noastre de familie, care va putea depune oricînd mărturie în fața societății noastre noi de felul în care ne-am îndeplinit mandatul încredințat de colectiv nouă și tuturor părinților: acela de a crește un om întreg la suflet și la trup.

...De atunci au trecut paisprezece ani. Nu ne-am mai certat niciodată în fața copilului; și foarte puțin, în general. Crede-mă, nu mă crede, asta este sfîntul adevăr. Cu martorii ăștia de-o șchioapă nu te joci!

Sen ALEXANDRU

ar vi-e foame, măi copii?

Cinci glasuri răspund de-a valma, îndîrjite:

— Iar, mamă!

— N-am ce să vă dau astăseară... Să se urce băieții în dud...

— Nu mai sînt poame!...

Cinci copii are dulgherul Ispas care lucrează la căprioritul falcilor uriașe de sare din fundul salinei. Cei care taie acolo la tirnăcop și cu sudoare burta cenușie și zgrunțuroasă a muntelui sînt ocnași. El, dulgherul, ar fi, cum s-ar spune, un om liber. Dar tot un fel de ocnaș rămîne, de vreme ce este silit să muncească din zori pînă-n noapte, pe plată cit să astîmpere doar o dată pe zi gurile flămînde ce-l întîmpină seara la poartă.

Nevasta dulgherului spală cămășile cucoanelor, ciorapii ducucilor și plastroanele pătate cu sosuri picante și vinuri scumpe ale grangurilor din Slănic. Cîteodată îi mai rămîne timp să-și spele și copiii. Grea viață! Numai boierii huzuresc!

Într-o seară spălătoreasa a adus într-o cutie de tinichea porția ei de iahnie de cartofi, primită la prînz de la masa servitorilor.

— Luați pe rînd, copiii!... Cite unul!... Și încă unul!...

— Mamă — a întrebat curios Gheorghe — ce mîncare e a-na-nas?

— Unde ai pomenit asta?

— Scrie aici pe cutie: A-na-nas...

Spălătoreasa a ridicat mirată cilindrul de tablă, l-a privit atentă cîteva clipe, a vrut să salte a neinteres din umeri, dar s-a răzgîndit și a prins să zîmbească.

— Nu-i mîncare, dragul mamei!

— ?

— E o doftorie boierească...

Slănic, 1932 — atelierul lui domn' Epure

Clasa a patra primară Gheorghe Ispas a terminat-o fără cărți, fără ghete, doar cu cămășuica și pantalonii, dar fără o notă mai mică de opt în catalog. La purtare însă avea patru. Pentru că lipsea des. Nu ca să se joace pe maidane sau să „tragă la fit” pe malul grilei. Doamne-fereste! Ci pentru că, în același timp cu învătura, Gheorghita își făcea candidatura de ucenicie la atelierul lui domn' Epure.

Ați auzit de domnul Epure, patronul atelierului de „lux, comandă și de-a gata”? Nu? Asta înseamnă că nici client nu i-ați fost. Atunci e bine. Pentru că v-a ferit sfîntulețul să purtați ghete, cizme și pantofi stropiți cu lacrimi de ucenic.

— Mă! Mă, tu-asta mititelu'! Știi să rînești la vaci? C-am cinci svîțere și-s mai delicate ca domnișoarele de pensie.

— Nu știu, jupîne...

— Dar să legeni pruncul ai învățat?

— Nu ne-a arătat domnu' la școală.

Domn' Epure l-a măsurat negustorește pe aspirantul la funcția de ucenic, apoi cu dispreț:

— Bine mă, nepricopsitule, cum vrei tu să înveți cizmărie dacă nu te pricepi să prinzi baliga în lopată și nici să cînti de ogoală copilului?

S-a îndurat pînă la urmă jupînul și l-a primit să învețe tîlpuitul la coada vacii și rîhtuitul lîngă leagănul odraslei dumnealui. Bașca alte specialități, precum frecatul scîndurilor cu leșie și al vaselor cu sodă, căratul coșurilor de la piață după cucoană, ca și alte servicii mărunte și obligatorii. A mai învățat ceva: să fure din ochi meseria. Iar cînd la începutul celui de-al treilea an jupî-

nul a văzut că știe să tîlpuiască, l-a bătut pe umăr:

— Bravo, mă! Te-am învățat meserie. Meserie de aur! Numai să fii om și să-mi recunoști.

După încă un an de ucenicie Gheorghe Ispas i-a spus jupînului:

— Domn' Epure, să-mi dai adeverință de calfă.

Stăpînul și-a scărpinat ceafa în mare campănă:

— Bine mă, Ispase! Ți-oi da. Dar știi cum e obiceiul? Îmi slujești încă un an de practică.

— Atunci trebuie să-mi dai și ceva golo-gani, că așa-i legea.

— Îți dau, mă. Se poate? Șase sute de lei pe întreg anul și un costum de haine. E bine?

— E bine, jupîne! Ce să faci!...

Dacă memoria nu mă înșală, în acel an o plîne neagră costa patru lei. Șase sute de lei reprezentau 150 de piini. Nici o jumătate pe zi. Plată de lucrător cizmar...

A făcut anul de practică Gheorghe, iar domnul Epure, tot cum era obiceiul, nu i-a dat nici banii și nici rîndul de haine făgăduit. În schimb, i-a arătat ușa...

București, 1939

A colindat Gheorghe Ispas de la un patron la altul. De lucru nu se găsea. Plata era de batjocură. Meseria ajunsese de ris. A luat drumul Bucureștiului. Avea acolo o soră la stăpîn. De la el a aflat că se caută paznic de noapte la un muzeu.

— Ce comori trebuie să păzesc aici?

— Un car cu boi, ghivece cu flori, cîteva țigănci, ulițe vechi din București...

Te naști cu simțul frumosului? Se poate. Îl poți și căpăta? Desigur. Ne-o dovedește Gheorghe Ispas, paznic de interior la muzeul unde încearcă să desprîndă cu mîntea, transpunîndu-i pe șoseaua Slănicului, carul și boii lui Grigorescu, care te privesc cu ochii lor blînzi, încremeniți din mers în rama înflorată și aurită. Și chipul țigăncii cu mușcată îi e cunoscut. Și privirea feroce, cumplită, a vechilului bondoc, cocoțat pe șaua calului. Și cerul, toate cerurile așternute pe pînze, ca și carații de aur ai soarelui, cromatica fantastică a miilor de pensule muiate în văzduhuri, în rîuri și valurile mării, în holde și în chipurile care te privesc vesele ori severe, din coasta pe-reților.

Aici a început să i se formeze paznicului-cizmar gustul estetic, a început să înțeleagă și apoi să aprecieze migala uleiurilor colorate, invîrtoșate în zeci și sute de ani, dar încă vîi și proaspete.

În 1943 Gheorghe Ispas a fost luat militar. Dar pînă să fie instruit și pornit pe frontul de răsărit, poporul, la îndemnul și sub conducerea comuniștilor, a întors armele împo-

Schiță de p

triva fasciștilor și a început să-și scrie o nouă pagină, luminoasă, a istoriei sale. Gheorghe a luptat pe frontul din apus, iar în 1946, cînd s-a eliberat, a revenit la vechea sa slujbă de paznic la muzeu.

București, 1962 — „Flacăra roșie”

Multe s-au întîmplat între timp. S-a însurat cu Ana din Sărmaș. A fost primit în partid și în urmă cu aproape șase ani s-a hotărît să-și reia vechea meserie. E drept că trăia într-o lume — de rame și tablouri

— care-i plăcea și pe care o admira; totuși aceasta nu-l satisfăcea: era învățat să muncească altfel. E drept că aici, la muzeu, era de lucru be-rechet. Dar munca cu care se obișnuise și pe care o părăsise, silit, cu ani în urmă era o muncă productivă. O muncă de „creație“, dac-ar vrea să folosească un termen întrebunțat în sălile pinacotecilor.

S-a întâlnit cu un fost ucenic, ca și el din Slănic:

— Ce faci, măi frate?
— Meserie.

L-a înțepat, ușurel la inimă. Apoi durerea s-a adâncit. Nu-i el cizmar? Cît a pătimit ca să poată învăța meseria!... Își privește degetele. Mai sînt ele în stare să tragă pe formă — așa cum do-rește — cel mai frumos, mai elegant și mai îngrijit pantof?... Ehei!... Să pună numai iarăși mîna pe calapod!... Ba poate chiar pe mașină, că acum nu se mai lucrează ca pe vremea lui domn' Epure!...

★

Hururie motoarele, compresoarele presează pe ramă talpa de cauciuc. Zumzăie mașinile de cusut, zbirnie cele care îndoie cruponul. Lin și cu socoteală alunecă banda care începe cu fețele croite și termină cu puzderia de pantofi.

Cînd își aduce aminte de prăfuitul și învechitul atelier al lui domn' Epure din Slănic, lui Gheorghe i se pare că a trăit un coșmar. Ei, dac-ar veni „jupînul“ să vadă pe ucenicul și pe fosta calfă neplătită cum conduce acum un colectiv de 360 de oameni! Și zecile de mașini moderne care taie, cos, bat cuie, lipesc și șlefuiesc — executînd automat toate aceste operații într-o viteză de necrezut!... Degetele îndemînatice ale muncitorilor calificați mînuiesc cu pricepere și chiar cu măiestrie mașinile care prind în cuie pielea, proaspăt croită și cusută, pe calapodul de lemn. Altele trec pantoful încă crud prin roțițe, benzi și guri nevăzute, care trag la

portret

formă, cos ramele și-apoi curăță surplusurile de piele.

Gheorghe se oprește la punctul de control interfațic, examinează talpa monolit a pantofului de iuft. Da, a fost lucrat bine. Printre cei care au contribuit ca marfa aceasta de calitate să fie atît de căutată sînt și cîțiva tineri.

Tineretul este o preocupare „de inimă“ a fostului ucenic. O pot mărturisi, printre alții, Ghimpău Marin, Savu Constantin, Radoviceanu Constantin, Stoian C., Pandlele Petruța și atîția alți tineri, care s-au calificat în cizmărie.

„Nu. Nu, dom'le Epure. Altfel se învață azi meseria! Oamenii noștri trăiesc altfel. Învață la cursul seral școală medie. Apoi unii pleacă la universitate — ce te uiți așa uimit la mine, jupîne? — se fac ingineri, alții intră în școli tehnice de specialitate... Eu mi-am irosit anii cei tineri la bancul tău de lemn ros de carii, dar, vezi, am prins totuși anii ăștia noi.

Aseară am fost la operă cu Ana. Iubim mult spectacolele. De aceea am plănuțit să ne cumpărăm un televizor. Voi pleca cu familia la Predeal. Vreau să mă odihnesc, căci la înapoiere avem de lucru. Înființăm o școală la bandă pentru ucenicii noștri, la care, pe lîngă maiștrii cei mai calificați, vor preda ingineri și profesori... Cum?... Lasă, jupîne, nu mă întreba mai mult, că tot n-ai să-nțelegi...! Cum am ajuns pînă aci? Simplu: am învățat. Dar nu în alfabetul dumitale cel vechi, care începea cu A de la „amin“, ci l-am luat pe cel nou, care începe mai de departe, mult mai de departe, cu S de la socialism...“

★

Nu arată prea voinic Gheorghe Ispas. Dar cîtă dîrzenie în trupul acesta încordat cu pasiune la strunitul mașinilor. Cîtă viață și dragoste de nou, de frumos, în ochii lui iscoditori.

— Nu pot merge chiar în fiecare săptămînă pe la prietenii mei nemișcați în ramele galeriilor.

— Într-adevăr...

— Așa că am găsit o altă soluție. I-am pofțit în locuința mea nouă din bulevardul Magheru.

— ?

— Priviți.

Pe pereții noii lui locuințe din bulevardul Magheru pot fi văzute reproduceri după lucrările lui Grigorescu, Goya, Rubens, Van Dyck, Aman, Luchian și ale altor vechi „prieteni“. Mobilierul e nou. Ca și covorul. Doar biblioteca din colț e veche. Biblioteca cizmarului în care poți găsi, pe lîngă volumele de beletristică, manuale necesare studiului — e student în anul doi la universitatea serală de marxism-leninism — și cîteva albume cu reproduceri după picturi celebre...

★

— Spuneai că-mi arăți duminică reproduceri din pictura lui Luchian! Îți ții promisiunea?

— Desigur, măi Vasile. Dacă vrei, duminica viitoare te poftesc la mine să le vezi și poate, o dată, mergem și la muzeu.

Vasile Ștefan lucrează la „Doppell“-ul de la banda întii. Acasă la Gheorghe i-a cunoscut pe Luchian, pe Aman și pe Grigorescu. În duminica următoare au mai venit și alți tovarăși din brigadă, ca Vîrtej Ion, Codreanu Aurel și Hînganu Elena de la marochinărie. Și iată că meșterul Ispas se prezintă cu primul grup de oameni — vreo treizeci — la porțile Muzeului de artă al R.P.R. din Calea Victoriei.

... Sînt mulți lucrători la banda I de la „Flacăra roșie“, care trag zilnic la mașină sute și sute de perechi de pantofi frumoși și de calitate și care, asemeni lui Gheorghe Ispas, pun mult suflet și măiestrie în munca lor...

Marla ARSENE
Fotografie de E. IAROVICI

O dată cu primele raze ale soarelui care au poleit piscurile înzăpezite ale munților Tian Șan, pe aerodrom a aterizat unul din elicopterele aviației sanitare a Kirghiziei Sovietice. Este al 4.000-lea zbor al colectivului de medici, de la începutul septenarului. De la stînga la dreapta: locșitorul de comandant al escadrilei de elicoptere — A. Bukin, șeful stațiunii aviației sanitare — chirurgul Gamar Semerdjiev și felcerul de bord — A. Danilov.

sala zburătoare de operații

Din datele cuprinse în recentul comunicat al Direcției Centrale de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. reiese că Uniunea Sovietică continuă să rămână țara cu nivelul cel mai scăzut al mortalității generale a populației.

În afara faptului că în această țară se asigură omului condiții de viață din ce în ce mai bune, modul în care este organizată asistența medicală a contribuit și contribuie nemijlocit la scăderea mortalității. Pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale uriașei țări, ocrotirea sănătății omului este asigurată pe toate căile.

Un aspect grăitor îl prezintă asistența medicală în R.S.S. Kirghiză, republică situată aproape de „acoperișul lumii”, în inima masivului muntos din Asia Centrală cu piscuri semețe de peste 7.000 metri.

Dacă în trecut cei aproape două milioane de locuitori ai Kirghiziei nu aveau decît 6 așa-zise spitale, cu un total de 100 de paturi și 15 medici, astăzi peste 230 de spitale moderne utilizate, cu 11.210 paturi, în afara sanatoriilor, ambulatoriilor, institutelor de cercetări medicale și facultății de medicină, stau mărturie a grijii statului sovietic în lupta pentru

ocrotirea sănătății poporului kirghiz.

O pagină deosebit de emoționantă a acestei lupte este asistența de urgență. În condițiile reliefului caracteristic Kirghiziei, în care există lanțuri muntoase cu creste și vâgăuni aproape de nestrăbătut, problema asistenței de urgență părea multă vreme de nerezolvată. De cîte ori nu au pierit în localitățile de munte oameni care puteau să fie ușor salvați! Cîte femei kirghize nu mureau în nașteri prelungite în colibele din văile îndepărtate, neavînd alt ajutor decît „tradiționalele” terapeutici ce constau în punerea unor gréutăți pe abdomen!

★

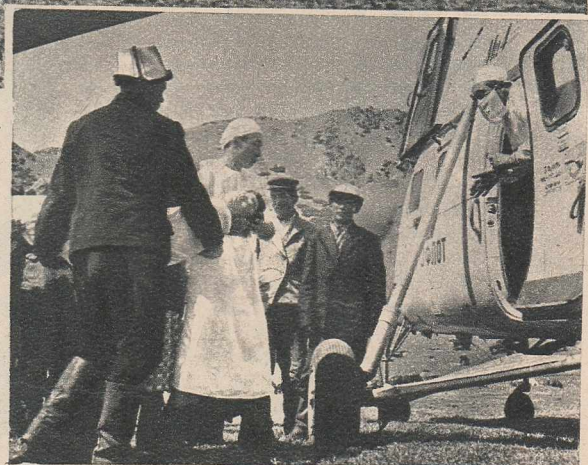
Acum zece ani, Mihail Leontievici Mile, cunoscutul constructor sovietic de avioane, a prezentat elicopterul MI-1. Pe baza acestui model s-au creat apoi o serie de elicoptere cu diferite destinații, dintre care cel sanitar avea să joace un rol de seamă, fiind un mijloc de transport ideal pentru cei bolnavi grav. El se desprinde de pămînt lin, fără smucire, pătrunde oriunde, nu are nevoie de teren de aterizare și decolare. Iar dacă nu sînt nici cîțiva metri pătrați de pămînt unde să poată ateriza, el rămîne suspendat în aer, la trei metri deasupra locului unde se află bolnavul, care este ridicat în cabină pe o scară specială.

În elicopterul sanitar bolnavilor li se asigură condiții optime: temperatură constantă, geamuri fumurii, o bună ventilație și control medical permanent. Elicopterul sanitar sovietic MI-4 este atît de bine utilizat, încît permite echipei de medici care-l însoțește să efectueze în el chiar și intervenții chirurgicale. Cu asemenea elicoptere a fost înzestrată și aviația sanitară din R.S.S. Kirghiză. Activitatea lor a intrat de mult în cotidian. Iată, de pildă, al 4.000-lea zbor de la începutul septenarului, al brigăzii de medici ai aviației sanitare kirghize. Ei s-au deplasat pe pășunile alpine greu accesibile.

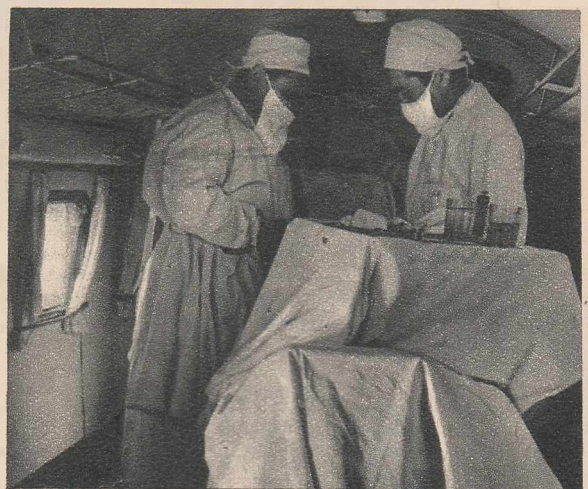
Crescătorii de vite din Kok-Oirok au cerut ajutorul lor. Ciobanul Karbek Malkarov din colhozul „Kirov” s-a îmbolnăvit grav. După ce l-au examinat, medicii au constatat că suferea de apendicită acută perforată. Starea gravă a bolnavului necesita o operație de urgență. Fiecare minut putea fi hotărîtor. Bolnavul a fost operat în „sala de operații” a elicopterului. Colectivul de medici a efectuat cu acest prilej și un nou control al sănătății ciobanilor din Kok-Oirok și a familiilor lor. Elicopterul s-a întors apoi la bază, transportînd bolnavul la spitalul raional.

Dr. E. ALBU

Fotografii: A.P.N.

Bolnavul este îmbarcat în elicopterul înzestrat cu utilajul chirurgical necesar, unde totul este pregătit pentru operație.

„Sala de operații” din elicopter. Ciobanului Karbek Malkarov i se face o intervenție. Operează chirurgul de bord Gamar Semerdjiev și doctorul Kemei Abdvaliev. După efectuarea operației, bolnavul a fost transportat, pe bordul aceluiași elicopter, la spitalul raional.

Înainte de a pleca, chirurgul Gamar Semerdjiev stă de vorbă cu membrii familiilor de ciobani din Kok-Oirok.

premiere bucureștene

La a doua sa piesă scrisă după legile genului polișt (prima fiind „Cine a ucis“), dramaturgul Ștefan Berciu nu-și dezmințe capacitatea de a construi cu inventivitate o dramă a acțiunii, a neprevăzutului, a surprizelor. Autorul reușește să realizeze unele momente de tensiune, să lase spectatorul cu răsuflarea tăiată, să-l silească la tot felul de prezumții, pentru ca la urmă să-i demonstreze că el, dramaturgul, a fost mai abil și-i oferă un final neașteptat. Și toate acestea, deși încă din primele tablouri ale piesei încep a fi demascați și prinși, unul câte unul, agenții spionajului imperialist (acțiunea e inspirată din munca lucrătorilor din securitate, muncă ce necesită rezerve inepuizabile de ingeniozitate, curaj și subtilitate). Autorul nu s-a ferit să aducă în scenă mulți eroi și multe destine, să împletească firele citorva acțiuni secundare — dar, simțind primejdia aglomerării stufoase, a recurs la un fel de fragmentare în secvențe cinematografice a piesei. Rezultatul nu este desăvârșit, dar are multe calități scenice. Mai ales că autorul s-a străduit evident (și cu ajutorul regizoarei Geta Vlad și al actorilor Teatrului Muncitoresc C.F.R. Giulești) să dea o consistență psihologică personajelor sale, să adâncească portretizarea lor. Oamenii cinstiți, cei ce trăiesc la lumină, cu fruntea sus, muncind cu bucurie și devotament pentru prezentul nostru socialist și apărându-l de ticăloși — și umbrele, acele jalnice ființe, jalnice chiar și în ura lor furioasă, ce mai reprezintă la noi trecutul, au căpătat pe scenă întru chipuri veridice. Din păcate, nu toți reprezentanții noului (și în special câțiva din ofițerii ce conduc acțiunea de prindere a spionilor) sînt la fel de bine caracterizați, unii rămînînd doar sugerați de către autor prin câteva trăsături. Regia și interpretarea încearcă să remedieze aceste slăbiciuni, fără a reuși însă totdeauna. În general trebuie să remarcăm că acest spectacol al Teatrului Muncitoresc C.F.R. — ca și majoritatea spectacolelor sale din ultima vreme — e lucrat regizoral cu finețe și bun-gust și interpretat actoricesc la un nivel înalt. Mulți din interpreții spectacolului sînt foarte buni — și regretăm că nu-i putem menționa din cauza spațiului restrîns. Excelent e însă Corado Negreanu, care apare pe scenă în trei posturi, de fiecare dată altul, dar de fiecare dată interesant, original.

În regulamentarul său pas de gîscă, bravul soldat Svejik a pășit din paginile romanului lui Hasek în teatrul epic al lui Bertolt Brecht, pentru a-și retrăi aici peripețiile cu aceeași prefăcută ingenuitate și cu același spirit mucalit camuflat sub stupiditatea absolută. Condițiile în care trăiește de astă dată sînt diferite: Brecht îl aduce pe Svejik în cumpăniile anilor războiului hitlerist. E același Svejik și totuși altul. Cei peste douăzeci de ani care îl despart pe eroul lui Hasek de cel al lui Brecht i-au adus acestuia din urmă un plus de luciditate și, mai ales, un plus de conștiință protestatară, ambele ascunse la fel de abil sub idiotenia simulată de Svejik.

Piesa „Svejik în al doilea război mondial“ este relativ tînără (Brecht a scris-o în cîteva săptămîni ale verii lui 1943, dar nu a fost pusă în scenă decît după moartea autorului, în 1957). De fiecare dată însă apariția piesei pe scenele lumii a stîrnit entuziasm. Actorul Tino Buazzeli la „Piccolo Teatro“ din Milano, regizorul Roger Alanchon la Paris au făcut, cu acest spectacol, mari succese. Montarea bucureșteană (la Teatrul de Comedie) e în primul rînd o reușită regizorală (dar nu mai puțin una actoricească, a întregului colectiv), regizorul Lucian Giurcescu valorificînd inteligent întreaga virulență satirică antifascistă a piesei: farsa grasă, gluma amară, masca grotescă sau jocul simplu, firesc, toate își găsesc locul convenit în spectacol, toate au de spus un cuvînt în demascarea vehementă a hitlerismului. Florin Scărlătescu îl interpretează pe Svejik. E foarte personal, cu umor sec, evident protestatar sub conformismul așîfat ostentativ. Amintește pe undeva — prin aceeași vîină populară — de Păcală al nostru. De reținut de asemenea scena de beție realizată de Ion Lucian (preotul militar pe front).

Un mic hoț de buzunare din Napoli, cam fanfaron și panglicar, dar altfel băiat cu suflet, șterpelește ceva, este prins și băgat la închisoare, pentru ca, eliberat, să se pună mai cu rîvnă „pe treabă“. Nu de alta, dar a făcut un tîrg tacit cu sfîntul Iosif, promițîndu-i renovarea statuii, în schimbul protecției sale sistematice. Patronul său cere se dovedește însă neparolist pînă la capăt, drept care, la o nouă încercare de a-și practica „străvechea și creștineasca“ lui meserie (cum și-o definește el însuși), visătorul nostru borfaș este atins de glonțul celui atacat și moare. Aceasta este scurta și lipsita de glorie carieră a lui Vincenzo de Pretore, cel iubit pînă dincolo de moarte de candida Ninuccia, spălătoreasa de sticle de la birt. Eduardo de Filippo povestește viața și iubirea lor în noua sa „comedie amară“, scrisă în 1957 și imediat interzisă la Roma. Măsură „de protecție“ pe deplin legitimă: autorul își simpatizează evident personajul, acuzîndu-i la fel de evident pe cei ce împing tineretului țării sale spre asemenea „meserii creștinești“.

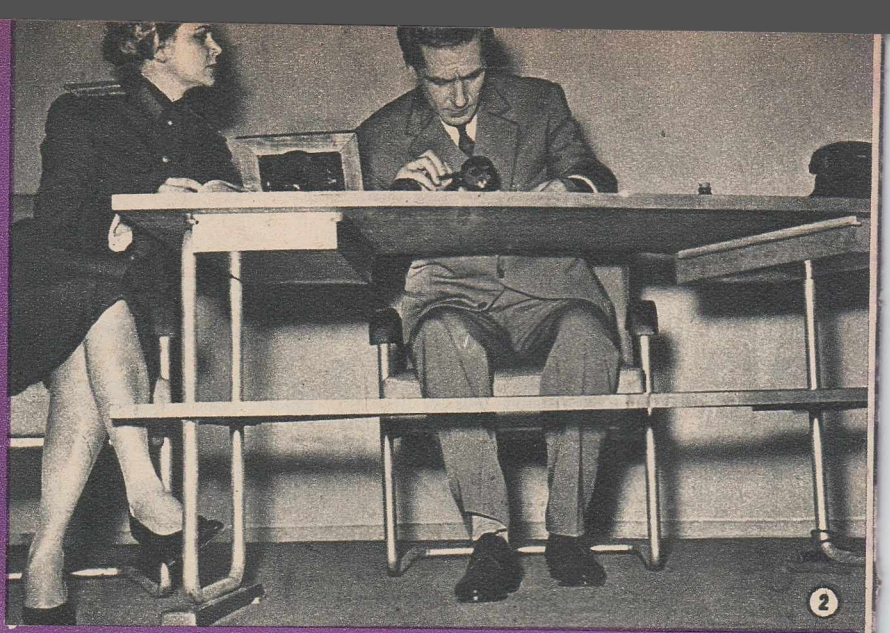
Tînărul regizor Dinu Cernescu, invitat de Teatrul pentru Tineret și Copii să monteze piesa lui de Filippo, a dat personajelor verva specifică napolitanilor (se vorbește, mai ales în primul act, într-un debit și cu un accent ce sugerează graiul precipitat al meridonailor), a realizat cu fantezie, umor și ironie scenele din paradisul visat pe patul de moarte de Vincenzo, a picurat poezie și lirism acolo unde textul le cerea. Perahim a făcut din decorurile sale nu un cadru al întîmplărilor, ci un adevărat erou al spectacolului (vezi statuia sfîntului Iosif, de pildă). Florin Vasiliu și Magda Popovici (tînără absolutentă a institutului, aflată la primul ei rol) sînt interpreții personajelor principale. Actrița e sinceră, spontană, plină de naturalețe. Flo-

rin Vasiliu, ca de obicei, cu replică directă, firească, cu umor sobru. Poate că e însă cam prea „ca de obicei“.

La început a fost „Povestea cu șorțurile schimbate“. O piesă într-un act și două tablouri care a pășit în viață cu dreptul: a luat la Concurusul „V. Alecsandri“ una din primele distincții. O dată cu ea se făcea cunoscut un nume nou în dramaturgia noastră: cel al Constanței Bratu. Întrevăzînd în țesătura textului posibilitatea de a fi transformat într-o piesă de „lung metraj“, Teatrul pentru Tineret și Copii a stimulat autoarea către îmbogățirea și amplificarea „Poveștii“. Și iată cum a apărut pe lume „Digulete + cinci fete“. Spectacolul pe care l-a realizat acum teatrul (sub girul regizoral al artistului Ion Lucian) vine să confirme că ceea ce anunța textul scris — hazul încurcăturilor, al situațiilor neprevăzute și al qui-pro-quo-urilor, replica spirituală — constituia, în ciuda deficiențelor în adîncirea citorva personaje, premisa sigură a unei farse amuzante, cu evident conținut educativ. În fond, tot ce se petrece în piesă ascunde — în spatele poantelor ce cheamă hohote de ris — un tîlc: lenevia, nepăsarea, cochetăria excesivă ale lui „Doi“ (adică ale Elenei Aioanei II, „cifrată“ astfel spre a fi deosebită de tiza ei, șefa brigăzii de țesătoare) au devenit inamici împotriva cărora au pornit lupta toate celelalte patru fete — și nu numai ele. În piesa aceasta tinerească și optimistă, ale cărei eroine Constanța Bratu și le-a luat dintr-o fabrică a zilelor noastre, se luptă pentru calitate. Nu numai pentru calitatea produselor — deși aceasta polarizează forțele colectivului — ci și pentru o nouă calitate morală. Lîngă o fată vrednică, fruntașă în muncă (cum e sora geamănă a Elenei Aioanei II — și fiind gemene se și zărește prilejul încurcăturilor), lîngă fete care muncesc bine în fabrică, continuîndu-și totodată și studiile (cum sînt zburdalnica, vioaia Varvara, grava Catinca, serioasa Elena), „Doi“ face o notă discordantă. Colectivul nu suportă aceasta. Colectivul o va ajuta. Pe scenă însă aceasta nu se petrece la modul didactic al enunțării de mai sus, ci printre și prin întîmplări hazlii, în care dragostea are un cuvînt important de spus.

Ion Lucian și-a folosit din plin meșteșugul pentru a da spectacolului ritm, vioiciune, umor. N-a făcut însă o distribuție judicioasă pînă la capăt. Cîțiva actori sînt foarte bine în roluri: H. Nicolaide e un Digulete mărginit, agresiv în birocratismul lui, tipicar — un conglomerat de păcate tratate satiric. În rolul dublu al celor două surori gemene, Tatiana Iekel dovedește din nou multiple fațete ale talentului ei, în timp ce Geneveva Preda — o Varvară sprințară, plină de farmec și spirit, copilul teribil al brigăzii — contribuie simțitor la succesul spectacolului. Dar celelalte roluri sînt realizate mai slab, subliniind în loc să atenueze anemia pe care unele personaje o aveau încă din text.

① Pe scena Teatrului de Comedie, bravul Svejik (Florin Scărițătescu) își trăiește peripeziile din timpul celui de-al doilea război mondial.

② O scenă din spectacolul „Oameni și umbre”, jucat de Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești.

③ La picioarele patronului său, sfântul Iosif, Vincenzo (Florin Vasiliu) își face planuri de viitor, împreună cu logodnica sa Ninuccia (Magda Popovici) și cu credinciosul lor prieten, Don Ciro (Nicolae Tomazoglu).

④ Cele cinci fete — fără Pigulete — din comedia Constantei Bratu... Precum se vede și din fotografia noastră, Tatiana Iekel (locurile II și V) joacă rolul dublu al celor două surori gemene.

⑤ Ioana d'Arc (Liliana Tomescu), căutând să-l convingă pe Beaudricourt (George Constantin) de necesitatea de a lupta pentru salvarea Franței.

Piesa rămîne o farsă și pretențiile față de ea trebuie să țină seama de legile genului. Dar asta nu ne împiedică să fi cerut — atît piesei cît și actorilor — o anume adîncire psihologică a personajelor.

Iată-o din nou, în fața noastră, pe Ioana d'Arc. Cu cîteva stagiuni în urmă ne-o aduseseră la rampă piesa lui Shaw și interpretarea actriței Clody Bertola. De astă dată, „Ciocîrliei” lui Anouilh (piesă ce reprezintă un moment mai înalt în creația dramaturgului francez, pe care nu l-a continuat din păcate în ultimele sale lucrări) îi dă viață pe scena teatrului „C.I. Nottara” Liliana Tomescu. Nimic comun între cele două creații, deși amîndouă sînt remarcabile. E firesc: le despart în primul rînd modalitățile diferite de expresie ale pieselor și apoi deosebirile de temperament artistic al interpretelor. Anouilh ne face să asistăm, în fața unui tribunal ecleziastic, la reconstituirea „crimei” de care s-a făcut vinovată „eretica”, „vrăjitoarea” fecioară din Orléans. Adevărul faptelor eroice ale Ioanei, patriotismul și forța ei morală sînt pe deplin emoționante: formula modernă a piesei o ferește de retorism și de exaltare mistică, fără a anula elogiul cald adus de autorul contemporan eroinei din urmă cu cinci secole. Poate că tocmai factura specifică a piesei i-a îndemnat pe regizorul Mircea Avram și pe Liliana Tomescu să sublinieze mai puțin măreția patetică a eroinei, cît simplitatea și modestia, candoarea adolescentei, bunul-simț popular și puterea ei de sacrificiu. Liliana Tomescu a făcut o „sfînta Ioana” foarte pămînteană, o fată fermecătoare și înțeleaptă: concepția rolului ni se pare cel puțin interesantă. Spectatorul pleacă din sală purtînd de asemenea imaginea creației cu adevărat de neuitat a lui Toni Zaharian în rolul regelui Carol. Dar nutrinđ și regretul că spectacolul văzut nu s-a menținut pe tot parcursul lui la înălțimea celor cîteva scene (ale Ioanei cu Beaudricourt, cu Carol și cu La Hire) de foarte bună calitate.

Sanda FAUR-DIMA

5

Tiberiu Utan — „Versuri”

Volumul de „Versuri” al lui Tiberiu Utan impresionează în primul rînd prin deosebita bogăție a motivelor lirice. De la evocarea bucuriilor casnice la transcrierea lirică a eferescenței orașului socialist, poetul dă expresie unei sensibilități ancorate în realitatea zilelor noastre.

Mîndria participării la opera colectivă a înfloririi patriei (*Mîndrie*) luminează în treg ciclul *Zborului de lumină*. Accentul e mereu tonic, poetul avînd a defini în stihurile sale procesul contemporan al împlinirii idealurilor de libertate ale înaintașilor: „*Focurile Horiei / cine le-a păstrat, / Armele lui Tudor / cum n-au prins rugină, / Visul lui Bălcescu / cine l-a n-trupat / De strălucire-n străie, / astăzi, la lumină?*” Răspunsul, comunicat cu sobru patetism, evocă în *Cincisprezece flăcări* lupta partidului împotriva vechii orînduirii, pentru făurirea lumii noi; acesteia, cu șantierele ei îndrăznețe (*Bicaz*), cu avîntul eroic spre înălțimi (*Pînă la steele*), cu visele frumoase ale viitorului însoțit (*Drumefule*), îi închină Utan cîteva din frumoasele sale cîntece.

Orientarea spre o poezie de idei caracterizează întreg ciclul închinat sensurilor epocii noastre (*Zborul de lumină*). O regăsim și în alte secțiuni ale volumului, însă aici ea își află o realizare mai deplină.

În reconstituirea atmosferei tragice din anii neguroși ai

oprimării capitaliste se impun unele momente (*Balada nopții, Luna fără cer*) din ampla evocare a vieții mineurilor (*Cărbune roșu*).

Însă resursele plastice ale scriitorului se manifestă nestingerite, într-o imbinare originală de suavități și fantezie, în ciclurile *Pămîntul visează* și *Po-*

vestiri din Boemia. În primul, Tiberiu Utan dă glas tumultului contemporan de sentimente, de la melancolia iubirii sfîrșite la euforia omului care a dat destinului său rostul dorit („... *Sînt cel care visează să fie el gorunul, / să mă încerce dalta și, unul cîte unul, / ai mei să-mi treacă pragul, unindu-și tot cioporul*”). Remarcăm de asemenea că poetul cultivă inventiv particularități ale literaturii populare (imagini, rime, lexic).

Însemnările de călătorie ne readuc în preajma aceluiași însușiri lirice semnlate. E certă dorința autorului de a cunoaște poezia lăuntrică a altor privescitori decît cele natale și de a se înfrăți cu oamenii înflăniți.

Ispitit de idei și de sobra lor comunicare, Utan se simte la largul său în construcțiile lirice dense. Notația vapoasă, elegiacă, lipsită de concentrare nu-l servește, îi sărăcește intenția, ca în *Insula finții cîntătoare* sau în *Drum singuratic*.

În remarcabilă evoluție, credem că drumul poetului este cel al lirismului viguros.

H. ZALIS

ATENȚIUNE, PLOIEȘTENI!

Ce vă place și ce nu în revista „Flacăra”?

Cum ați vrea să arate revista?

Ce ați dori să găsiți în paginile ei?

Pentru a vă cunoaște nemijlocit părerile, redacția revistei „Flacăra” organizează

**O CONSFĂTUIRE
CU CITITORII DIN
PLOIEȘTI**

Consfătuirea va avea loc vineri 16 februarie 1962, ora 17, la Palatul culturii din Ploiești.

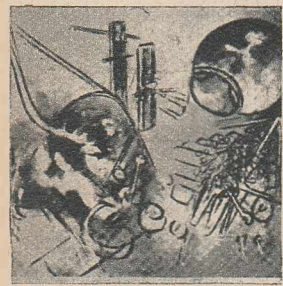

Noua lucrare a lui Dmitri Șostakovici — „Simfonieta” — la baza căreia se află un cvartet de coarde închinat memoriei jertfelor fascismului, a fost executată în primă audiere de către Orchestra simfonică de stat a R.S.S. Azerbaidjane.

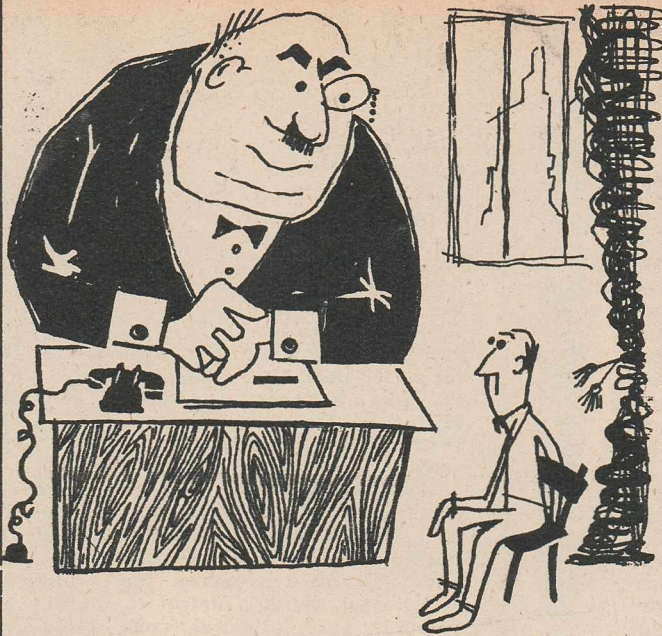
Regizorul italian Giuseppe de Santis (realizatorul filmelor „Roma, ora 11”, „Nu-i pace sub măști”, „Anna Zacheo” etc.) se află în momentul de față la Moscova unde termină scenariul primei coproducții italo-sovietice, împreună cu scenaristul italian Ennio de Concini și cunoscutul prozator sovietic Serghei Smirnov. Într-un interviu acordat Agenției de presă „Novosti” de Santis a declarat: „Filmele mele cele mai bune se află în sertarul biroului. N-am mai lucrat de doi ani. Nimeni nu mi-a dat posibilitatea să realizez filmele pe care le-am vrut”.

125 de lucrări aparținând maestrilor picturii italiene din secolele XVII-XVIII au fost expuse de curând la Muzeul Pușkin din Moscova. La deschiderea expoziției a asistat și ministrul Italiei în U.R.S.S., C.A. Straneo.

Festivalul organizat la Tokio de mișcarea „Cintăreții Japoniei” a înregistrat un succes urias. 30.000 de participanți au sosit din toate colțurile țării pentru a-și afirma hotărârea de a lupta împotriva „Pactului de securitate” Japono-american.

Desenul de sus, apărut în revista italiană „Punto”, este reprodus după una din lucrările expuse în expoziția pacienților spitalului de psihiatrie din Verona. Deci, autorului nu i se pot formula nici un fel de pretenții. Desenul de jos, reprodus din revista „Mondo nuovo”, a fost creat în mod conștient și deliberat de către pictorul la modă Roberto Matta. În schimb, nimănui nu-i trece prin cap să-l supună unui consult medical. Dimpotrivă, „Alungarea din cer” (astfel se intitulă această „expresivă compoziție”) e apreciată de prelinșii rafinați ai unei absurde estetici, drept o valoroasă operă de artă.

Cariera mea financiară

de Stephen LEACOCK

Stephen Leacock este un cunoscut umorist american contemporan (mort în 1946), autor a numeroase schițe și nuvele satirice, precum și al unei lucrări de mai mare întindere — „Umorul american în sec. XIX”.

În clipa în care sînt obligați să întreprind vreo operație financiară, devin complet idiot. Ori de cîte ori pătrund în clădirea unei bănci, începe să mă zgîlție zdrăvăn un tremur nervos. Amploiații bancari îmi inspiră teamă, ghișeele dispuse în cerc mă înspăimîntă; dar, mai ales, văzînd atîția bani, mi se face negru înaintea ochilor și simt cum îmi fierb creierii în cap.

Deși cunoșteam prea bine aceste fenomene, luai totuși hotărîrea că locul cel mai indicat pentru economiile mele nu putea fi decît la o bancă, mai ales că intrașem pe neașteptate în posesia a cincizeci de dolari...

★

Șovăind, am pășit în marele hol strecurîndu-mi privirea intimidată spre mulțimea de funcționari. Eram ferm convins că, dacă vrei să-ți deschizi un cont la bancă, trebuie să te consulți neapărat cu directorul.

M-am îndreptat spre ghișeul pe care scria „Casier”. Casierul era un cetățean bine făcut, cu o expresie glacială.

— Pot să-l văd pe director? — întrebai eu. Și adăugai: Singur! (Mi-e imposibil să spun de ce am adăugat „singur”).

— Bineînțeles — răspunse el și se duse după director.

Directorul arăta și mai impunător decît casierul. În pumnul strîns țineam cincizeci și șase de dolari.

— Dumneavoastră sînteți directorul? — întrebai

eu. (Dumnezeu mi-e martor că nici o clipă nu-i puseseam la îndoială această evidentă calitate).

— Da.

— Pot să vorbesc cu dumneavoastră... singur? (Nici de data aceasta n-aveam de gînd să rostesc „singur”, dar cuvîntul și-a luat zborul de la sine).

Directorul mă examină neliniștit. După cum arăta, părea convins că-i voi destăinui cine știe ce secret nemaipomenit.

— Poftiți aici — îmi spuse el conducîndu-mă într-un birou închis. Tuși și răsuci cheia în ușă. Aici nu vom fi deranjați de nimeni — remarcă el. Luați loc.

Ne-am așezat amîndoi și-am început să ne uităm unul la altul. Respirația începu să mi se accelereze.

— Dacă nu mă înșel, dumneavoastră sînteți de la Pinckerton? — mă întrebă el șoptit.

Gata. Totul se sfîrșise. Mă credea detectiv.

— Nu, nu sînt de la Pinckerton — răspunsei. Tonul meu plin de subînțeleșuri putea să creeze impresia că aparțin unui birou de detectivi concurent.

— La drept vorbind — continuai eu, de parcă pînă acum m-ar fi obligat cineva să mint — nu sînt nici un fel de detectiv. Dimpotrivă, aș fi vrut să-mi deschid un cont la banca dumneavoastră și să-mi depun toți banii.

Directorul se liniști, păs-trîndu-și însă înfățișarea maiestuoasă și senină. După toate semnele, era clar că mă considera moștenitorul vreunui din Rotschilzi.

— Presupun că va fi o depunere importantă! — spuse el.

— Destul de importantă — murmurai eu aprobativ. Intenționez să depun chiar astăzi cincizeci și șase de dolari și să adaug în fiecare lună alți cincizeci.

Directorul se ridică și-l chemă pe casier.

— Mister Montgomery, domnul dorește să depună la banca noastră cincizeci și șase de dolari. Good bye!

M-am ridicat și eu. Lingă mine era o ușă metalică pe jumătate deschisă.

— La revedere! — spusei și mă îndreptai spre ușa tezaurului.

— La revedere! — spuse și directorul barîndu-mi drumul către casa de bani. Îngălbenii.

Pornii după casier și-i strecurai prin ferestruică ghemotocul jilav de bancnote.

— Țștia-s! — spusei eu. Treceți-i la contul meu.

Casierul îmi luă banii, îi pasă altui funcționar, acesta unui al treilea. Apoi scrise cîteva cifre și mă rugă să semnez o hîrtie! Nici nu știam ce fac. Banca toată dansa în fața ochilor mei.

— Asta-i tot? — întrebai eu spasmodic.

— Da, tot! — spuse casierul.

— Atunci aș vrea să primesc un carnet de cecuri.

Mă gîndii că n-ar fi rău să-mi retrag șase dolari pentru mine. Cîteva îmi întinse prin ferestruică carnetul de cecuri și-mi explică cum se completează. Amploiații priveau la mine compătimitori și îndurați, ca la un milionar ruinat. Scrisei cîteva cuvinte și cifre pe cec și-l înapoiaii prin ghișeu.

— Cum, retrageți toți banii?

Abia acum observai că scrisesem pe cec în loc de „șase”, „cincizeci și șase”. Nu se mai putea corecta nimic. Funcționarii scăpă-ră tocurile din mînă și mă priviră înspăimîntați.

Frica îmi dădu curaj. — Da — răspunsei eu — toți!

— Nu doriți să păstrați banii la banca noastră?

Făcui eforturi desperade să arăt că un apucat.

— Nu! — spusei eu și-l împroșcai cu stropi de salivă.

— Cum doriți să-i primiți?

— Ce?

— În ce fel de hîrtii doriți să primiți banii?

— A... da, da...

Figura casierului căpătase dimensiuni indescrișibile. Totuși reușii să răspund:

— De cîte cincizeci de dolari.

— Și șase?

— De cîte șase.

Cu cea mai mare grabă îmi puse în față toți banii...

Era ultima mea operație financiară. Banii de buzunar îi țîn în buzunar, iar economiile acasă, într-un ciorap vechi.

În romînește de Vlad MUȘATESCU

„Mi-e dor”, „Țiganca”, „Dor de răzbunare”, „Car frumos cu patru bot”, „N-ai să știi niciodată”, „Am început să-mă bătrînesc” — șase romanțe în interpretarea Ioanei Radu. Un disc ce va constitui, desigur, cea mai plăcută surpriză pentru iubitorii de romanțe și pentru cei care apreciază în chip deosebit vocea și interpretarea Ioanei Radu. Înregistrarea este extrem de fină, fiind sensibilă chiar și la captarea fonică a respirației solistei. Cele cîteva distorsiuni în registrul acul par a fi datorite unei imprimări mai puțin atentă. Foarte bună ideea de-a indica numele compozitorilor acestor romanțe intrate de multă vreme în domeniul folclorului. Am sugerat „Electrorecordului” revalorificarea unor înregistrări vechi, cu interpretările celor mai de seamă cîntăreți populari.

Trebuie remarcată și încurajată apariția unor înregistrări de muzică lăutărească. Reușita tehnică a sunetului acestor imprimări constituie un aport de neprețuit pentru valorificarea lor. Astfel, în „Lindă, Cătălina”, solistul Dumitru Siminică, acompaniat de taraful lui Aurel Gore, interpretează puțin răgușit, intențional bineînțeles, obținînd o emisie specială a vocii, caracteristică acestui gen de cîntece. Fără o înregistrare ireproșabilă, inflexiunile extrem de nuanțate ale corzilor vocale n-ar mai fi fost redade cu acea finețe care apare în discul de față. Taraful lui Aurel Gore are meritul că sună a „taraf” și nu a orchestre simfonice. Comentariul său discret, în surdina, are o autenticitate emoționantă.

Un alt cîntec lăutăresc „Spune, Țiculeană, spune”, un interesant și adevărat document folcloric, este înregistrat, din păcate, cu cîteva defecte de dozare a planurilor sonore. De multe ori solistul este dat într-un prim-plan acustic alt de ostentativ, înecî supără urechea. Interpretarea originală a solistului este alterată de aceste neglijențe tehnice, mai ales cînd apar și distorsiuni.

„Cine are dor pe vale” este interpretat de o orchestră mai amplă, dirijată de Victor Predescu. Acompaniamentul realizat este interesant prin dese tentative de umor, prin exagerarea ritmului și accențelor. Solistul nu are un stil chiar „lăutăresc”, însă se bucură de succes la public. Evoluțiile viorii pot fi considerate ca adevărate momente solistice ale piesei, prin virtuozitatea lor.

În „De-ar fi și drumul cum se vede” apare o cobză care sună foarte autentic. Solistul, cîntînd indiferent, putea fi înlocuit de orchestra care articulează cu brio vorbirea folclorică a acestui cîntec lăutăresc de-o rară prospețime de sentiment.

Din dorința de-a completa fonoteca tinerilor ascultători, s-a editat un cuplu de discuri cuprînzînd înregistrarea, în lectura lui Al. Mitru, a două din „Legendele Olimpului” (care de altfel au mai putut fi ascultate la radio sau citite în volum). Regretăm că lectura, destul de monocordă, nu este compensată prin prezența unui comentariu sonor de fond, a unui „decor” acustic care să satisfacă cerințele specifice unui disc pe care se află imprimat... un basm mitologic. Semnalăm un defect grav: sunetul apare dublat pe tot parcursul... mitului lui Apolo.

PAPUASI-SEC.XX

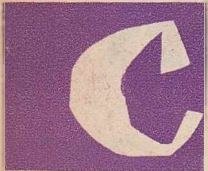
O mască urlașă, cu ochii fierți și cu gura immobilizată într-un rinjet. Poate ea să-l apere pe omul din colibă de dușurile rele? El crede că da! De aceea masca nu lipsește din coliba băștinășului. Un vestigiu al credinței primitive.

O linie dreaptă, trasă parcă înadins de un funcționar imparțial, divide — pe hărți — insula Noua Guinee în două, urcînd de la sud, din Marea Arafura, pînă la nord, în golful Humboldt. În secolul nostru, această linie imaginară de frontieră ce străbate jungla tropicală delimitează Irianul de vest de Noua Guinee și Papua.

În paginile ce urmează vă prezentăm NOUA GUINEE și PAPUA.

ăutînd o trecere din Noua Zeelandă spre Oceanul Indian, celebrul corăbier englez Cook a descoperit, la 22 august 1770, la latitudinea 10°30' sud, strîmtoarea dorită. Nava „Endeavour” se tira greu printre valuri, amenințată de apa ce pătrundea prin spărturile pricinuite de ciocnirea cu un recif. Navigatorii scrutau necuprînsul, în căutarea unui liman. Și iată că au zărit în depărtare, prin lunete, conturul unui țârm. Era Noua Guinee. Cook debarcă aici la 29 august 1770, face un popas de șase zile, dar însemnările lui sînt zgîrcite: „...găsind că este absolut necesar să curăț carena corăbiei, pentru a-i astupa fisura înainte de a purcede spre patrie, nu m-am oprit aici, ci am părăsit această coastă la 3 septembrie, grăbindu-mă spre Batavia...” Atît. Abia după cîteva zeci de ani, în secolul al XIX-lea, Noua Guinee va fi făcută cunoscută lumii prin scrierile etnografice, geografice și antropologice ale lui K.V. Baer, A.R. Wallace, dar mai ales prin strălucitele studii și note de călătorie ale exploratorului rus Mikluho-Maklai, care a trăit cîteva ani printre papuași.

În vreme ce savanții încercau să dezlege tainele junglei luxuriante și ale populațiilor din insulă, marile puteri coloniale își desfășurau expansiunea pentru cucerirea Noii Guinee. Astfel, în anul 1884, Anglia mai adaugă o perlă la coroană, extinzîndu-și dominația asupra părții de sud-est a insulei, prin proclamarea regiunii Papua drept protectorat. La rîndul ei, Germania ocupă partea de nord-est, insulele Amiralității și arhipelagul Bismarck și declară toate aceste teritorii „regiuni-protectorat”. Insula era de acum împărțită.

Patruzeci de ani aproape, hărțile n-au înregistrat nici o schimbare. Abia după primul război mondial, cînd imperiul colonial german a fost împărțit, Liga Națiunilor a remis, în 1920, acest teritoriu Australiei.

În timpul celui de-al doilea război mondial, militarismul japonez, urmărind să creeze un mare imperiu insular în Pacific, debarcă trupe pe coastele de nord-est ale Noii Guinee și timp de șase ani (1939-1945) ocupă o bună parte a litoralului, fără a reuși însă să pătrundă în ținuturile interioare.

Astăzi situația este următoarea: partea de nord-est, cunoscută sub denumirea de Noua Guinee (suprafața: 240.870 km p) se află, conform statutului O.N.U., sub tutelă australiană; Papua (suprafața: 234.500 km p), cedată de Anglia Australiei încă la începutul secolului nostru, este colonia acesteia din urmă. Încălcînd cartă O.N.U., Australia a unit cele două teritorii și le administrează ca pe o singură posesiune.

Viața din junglă

O fișie îngustă de litoral cu nisip fin desparte oceanul de junglă. Uneori țârmul este accidentat, alteori este ocrotit de recifuri de corali, printre care se pot strecura doar ușoarele luntre monoxile ori bărcile cu balanșoare și cu pinze din rogojini de formă triunghiulară. Jungla începe chiar de la țârmul oceanului și se întinde, luxuriantă, pînă pe crestele munților care ating în medie 1.500-2.000 m, cel mai înalt fiind piscul Victoria de 3.120 m. Insula este un paradis al florei și faunei subtropicale. Printre lianele care se încolăcesc pretutindeni ca niște șerpi, cresc arbori de piine, copaci groși de kengar, arbori de pepeni (carica papay), mangrove — singurul copac care rezistă termitelor, pentru că este îmbibat cu sare — și numeroase soiuri de palmieri. Din fecula extrasă dintr-o specie de palmieri se obține o făină numită „sago”, care se consumă fiartă în lapte sau apă. Aceasta este mîncarea zilnică a papuașului. Valoarea nutritivă a sagoului este de-a dreptul uluitoare. S-a calculat că șase arbori de sago au un potențial nutritiv echivalent cu al unui hectar de grîu, iar doisprezece arbori — mai mare decît al unui hectar de cartofi. O curiozitate a naturii o constituie

Iată un sat papuaș: simple colibe acoperite cu frunze de palmier, risipite prin junglă.

iarba „unan” (imperata arundinacea). Mai înaltă decît un stat de om, ea acoperă poienele de la poalele munților și este aproape imposibil de străbătut. Iată ce povestește Mikluho-Maklai: „Mai întîi trebuia să străbat o pajiște întinsă de unan. Nu găseam poteca și a trebuit să-mi croiesc singur drum, ceea ce n-a fost de loc ușor. Bățos, des, unanul prezintă o masă elastică pe care uneori n-oi poți desface cu mîinile sau cu picioarele. În asemenea locuri, pentru a înainta, am întrebuințat un mijloc care s-a dovedit eficient. Mă culcam pe iarbă—care sub greutatea trupului meu se lăsa încet la pămînt—și, cînd mă ridicam, puteam străbate distanța echivalentă cu lungimea mea; apoi repetam manevra... Am fost nevoit să mă odihnesc de vreo cinci ori, atît de greu era să-ți croiești drum prin această mare verde”.

Flora aceasta, cu mii de surprize pentru naturalist, capătă un farmec deosebit prin minunatele păsări care o populează. Pentru ornitologi este un pămînt al minunilor, unde se pot întîlni circa 60 de specii numai ale

păsării paradisului, porumbei uriași încornați, papagali, cazuari — păsări asemănătoare struților, din penele cărora băștinăși își fac podoabe—etc. Unele păsări au obiceiuri ciudate. Kakatoeșii, de pildă, ale căror aripi desfăcute măsoară 1,27 m, dispar în mod misterios o vreme, pînă cînd se coc fructele kengarului. Sau pasărea maloe, care este un adevărat constructor: ea clădește în poiene, din pămînt și din pietricele, mușuroaie înalte de doi metri.

Configurația geografică (caracterul muntos-păduros) a făcut ca cel mai cunoscut animal al sudului austral, cangurul, să-și părăsească aici multe din deprinderile milenare și chiar înfățișarea. El nu mai este marele animal de șes; cangurul mic, de exemplu, se asemănă cu iepurele. Există și specii care și-au schimbat felul de nutriție și, în noile condiții, se hrănesc cu lemn.

În mijlocul acestei naturi, atît de diverse și totodată atît de darnice, trăiesc papuașii, fărîmițați în numeroase triburi. Risipiți de-a lungul fluviilor Fly, Purarii, în sumedenia

de insule care brodează coastele, pe povirnișurile munților Obree, Yule, Suckling și în jungla luxuriantă, ei duc o viață primitivă. Fărâmițarea aceasta și-a pus amprenta și asupra limbii. Triburile vorbesc circa 620 de dialecte, toate acestea constituind însă un grup lingvistic unitar. Până în prezent dialectele au fost foarte puțin studiate, dar din cercetările făcute s-a constatat bogăția formelor gramaticale. Totuși limbile papuase nu au încă un alfabet.

Cele câteva sute de ani de colonizare n-au contribuit cu nimic la ridicarea economică și culturală a acestor populații harnice și inventive. Agricultură rudimentară de tip tropical continuă să fie dominantă. Băstinașul cultivă exclusiv rădăcinoase și pomi roșitori, ca palmierii de cocos, arborele de pîine — ale cărui fructe făinoase sînt coapte la fel ca pîinea — pisangul sau sagotierul. Vinătoarea nu este aproape de loc practică. În schimb, pescuitul este o îndeletnicire de bază a locuitorilor de pe coastă și a celor din insule. El se face deseori noaptea, la lumina făcliilor de unan. Se mai întilnește și pescuitul... cu arcul. Există de asemenea obiceiul ca în apele mai puțin adînci peștii să fie amețiți cu otrăvuri.

Satele sînt mici așezări răsirate în umbra arborilor înalți din junglă sau simple aglomerări de colibe pe piloți, lingă rîuri. Ceea ce atrage atenția sînt niște colibe de dimensiuni mari, pe care aborigenii le numesc „bruambrama” — „case de bărbați”. În acestea pot intra doar „tamo” — bărbații și adolescenții care au atins vîrsta maturității sexuale. Aici se păstrează vesela și instrumentele muzicale de ritual, pe care femeile și copiii n-au voie să le vadă. Iată cum descrie Mikluho-Maklai o „casă de bărbați”: „Interiorul colibe se deosebea și el de celelalte interioare; deasupra priciurilor avea un tavan din șipci de bambus, pe care se păstrau diferite instrumente muzicale, folosite numai cu ocazia «ai»-urilor (serbărilor). Între altele, mi-au arătat în taină, vorbind în șoaptă, o mască mare de lemn, prevăzută cu găuri pentru ochi și gură, care se îmbracă numai la anumite serbări speciale. Aici i se spune «aim»... Partea din spate a colibe era ocupată de trei barumuri (toțe de semnalizare) mari; pe piloțele construite de-a lungul pereților, alături de trei totemuri, se găseau vase mari și talere uriașe; sub acoperiș erau înșirate amintiri de la ospețele care au avut loc în această colibă: oase de broaște țestoase, de păsări și de pești, maxilare de cuscus, de porci etc., foarte înegrite de fum”.

Reprezentările despre lume ale papușilor sînt pline de originalitate. În mijlocul multor colibe papuase se pot întilni statui sculptate în lemn. Rolul și semnificația lor n-au fost încă pe deplin lămurite. Reprezintă ele oare imagini ale morților în general sau numai chipurile celor mai venerați oameni ai tribului? Arta papușă este deosebit de expresivă. Motivele ornamentale împodobesc cele mai diverse ustensile: bărcile, vîsele, vîrfurile de săgeți, vasele etc. Ele se întilnesc și pe pereții din scoarță de copac ai „barlelor” (colibe). Decorațiile, în majoritatea lor stilizate, reprezintă de obicei soarele, chipuri de oameni, precum și stele, păsări și pești.

Același țărșu ascuțit

Farmecul artei primitive nu poate să ascundă însă fețele malarice și subalimentate ale oamenilor. Alungați de pe cele mai fertile pămînturi de către colonialiști, ei lucrează mici petice de pămînt cu aceleași unelte rudimentare ca în urmă cu sute de ani: un țărșu ascuțit, lung de doi metri — „udia” — și lopeți înguste de lemn. Pe litoral, unde terenurile sînt mai fertile, suprafața înșămîntată, calculată pe cap de locuitor, abia reprezintă 0,04-0,06 ha. Condamnați la exterminare fizică din cauza subnutriției, locuitorii au devenit o pradă ieftină pentru negustorii de brațe de muncă. Ei sînt nevoiți să lucreze pe plantațiile și în minele particulare, pentru un salariu derizoriu. „Plantatorii — relatea ziarul australian „Age” — angajează muncitori din rîndurile locuitorilor regiunilor de munte, bărbați sănătoși. În

cîmpie bărbații se îmbolnăvesc de malarie. Ei slăbesc din cauza arșiței și a hranei mizerabile. După doi ani — cînd expiră contractul — ei se întorc acasă fără bani, cu sănătatea zdruncinată și, de obicei, după 2-3 ani mor”.

Bogățiile, o nenorocire?

Australia este singurul continent care n-are petrol, zăcămintele ei fiind cu totul nefrumozate. Cincizeci de companii, printre care trustul american Bulolo Gold Dredging, Australian Petroleum Company, d'Arcy Exploration etc., au făcut timp de unsprezece ani prospecțiuni în Noua Guinee și au descoperit în insulă mari rezerve de aur negru și gaze. Companiile aveau la îndemînă cel mai ieftin petrol pe care l-ar fi putut visa. Soarta insulei era prin aceasta pecetluită: în planurile colonialiste ale Australiei ea trebuia să rămînă o simplă sursă de materii prime; căci, după petrol, geologii au descoperit platină, apoi aur și uraniu. Aceste bogății ale sub-solului au declanșat invazia de investiții de capital în insulă, investiții care ating în prezent circa 13 milioane lire sterline.

Dar companiile australiene se înfruptă și din bogățiile solului. Ele au creat în insulă mari plantații pe care se cultivă arbori de cacao, cafea și cauciuc. Secretul dezvoltării cu precădere a citorva culturi este faptul că acestea cer investiții minime, dar asigură — datorită climei — profituri maxime. Noua Guinee însă nu produce orezul indispensabil alimentației populației, deși condițiile climatice sînt prielnice. Întreaga cantitate de orez — 15.000 tone anual — este importată din metropolă.

30 de ani? Nu e prea mult?

În ultimii ani și imperialismul american și-a îndreptat privirile spre acest teritoriu aflat sub tutelă. După cum relatea nu demult revista franceză „Entreprise”, Pentagonul, într-un plan de acțiune elaborat pentru Oceanul Pacific, a prevăzut un punct special: includerea Noii Guinee în sistemul de „apărare” american. În primăvara anului 1960 presa mondială a relatat că, în apropierea Noii Guinee australiene, pe minuscula insulă Manus, a început construirea unei stații pentru observarea zborurilor sateliților artificiali și a unei baze de lansare a sateliților spioni. Și aceasta sub pretextul că Noua Guinee trebuie apărată împotriva „penetrației comuniste”.

După cel de-al doilea război mondial, datorită dezvoltării industriei miniere și a marilor plantații, proletariatul a devenit mai numeros. Dacă în 1928 numărul muncitorilor era doar de aproximativ 6.200, azi el a crescut la 24.800. Petrecînd doi ani în insulă, antropologul australian I. Hogbin a scris o carte: „Transformarea”. Din ea răzbate adevărata atitudine a populației băstinașă față de colonialiști. „Oamenii — scrie Hogbin — relatează despre cazuri de cruzime, cer salarii omenești și fac grevă dacă acestea le sînt refuzate. Autoritățile au greutăți cînd delegații ale populației locale insistă să se sporească numărul învățătorilor, să se introducă noi culturi și să se organizeze o autodeterminare locală”.

Din insulă se aud glasuri tot mai puternice care cer independența Noii Guinee. Dar în afara unui simulacru de referendum cu rezultate neconcludente, guvernul australian n-a întreprins nimic pentru a traduce în fapt Declarația cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, adoptată de sesiunea trecută a O.N.U. Dimpotrivă, ministrul australian al Domeniilor, Hasluck, a declarat că acest teritoriu aflat sub tutelă nu e pregătit pentru autodeterminare, mai avînd nevoie pentru aceasta de încă 30 de ani.

Mișcarea de eliberare națională a luat, mai ales în ultimii ani, o mare amploare. Colonialiștii australieni vor fi nevoiți să adopte pînă la urmă o poziție mai realistă și să satisfacă dorința fierbinte a papușilor din Noua Guinee: independența națională.

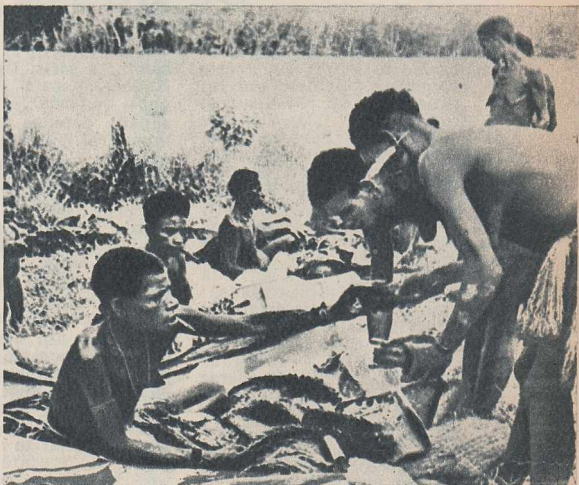
C. BOZBICI

De cîteva ori pe an recruterii de brațe de muncă lefține sosesc în satele de pe rîul Sepik. Sîlșii de traiul greu, băstinașii vor plăca să lucreze pe plantații sau în mine, unde salariul este mizer și condițiile de muncă crîncene.

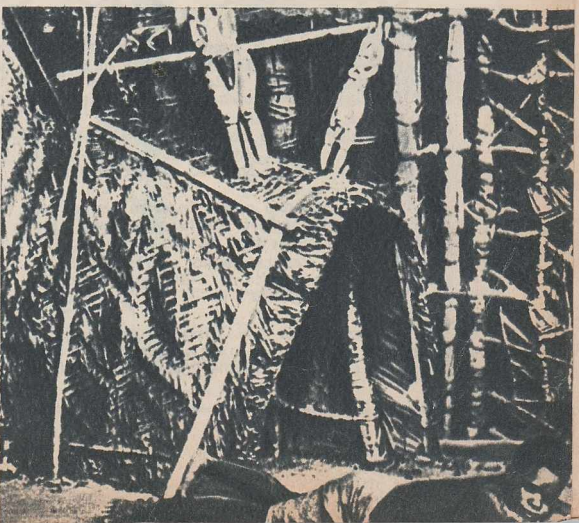

Cel ce vîncează brațe de muncă lefține este însoțit prututindenii de poliția sa personală. Pentru a înăbuși orice tentativă de revoltă.

Forma primitivă de negoț — schimbul în natură — mai dăinuie încă în Noua Guinee.

Tambaranul — „casa cu stăvil” — unde nimeni nu poate pătrunde decît tirîndu-se pe burtă.

MOZAIC

Unde își „petrec” virusurile iarna?

Numeroase boli produse de virusuri sînt boli de sezon. Medicii se întrebă de multă vreme ce se întîmplă cu virusurile în timpul perioadelor cînd acestea nu se manifestă. Cercetările sînt în evidență cicluri biologice curioase. În Munții Stîncosi, de pildă, virusul encefalomielitei ecvine și-ar petrece iarna în corpurile șerpilor care hibernează. La trezirea acestora, virusul infectează înțarile care îi înțeapă pe șerpi și aceștia contaminează apoi mamiferele.

Aplicarea neașteptată a unui vechi proverb

„Tăcerea e de aur” — spune un vechi proverb. Există temeiuri să se presupună că acest proverb ar fi valabil și pentru... găini. Doctorul ceh Fink este de părere că cotcodăciul scada considerabil producția de ouă. Drept care, la fermele de păsări de lângă orașul Liberec din R.S. Cehoslovacă, 3.000 de găini au fost determinate să „tacă” cu ajutorul unor injecții cu hormoni. Rezultatul: fiecare din ele a dat într-un an cu aproximativ 40 de ouă mai mult decît suratele lor... vorbărețe.

Cronicarul Neculce despre... folosirea fibrinei în chirurgie

Fibrina, așa cum o arată și numele, este o substanță fibroasă proteică, care constituie masa fundamentală a cheagului de sînge. Fibrele alcătutesc o adevărată rețea, în ochiurile căreia se găesc globulele singelui și acestea dau o culoare roșie cheagului. Sînt și cheaguri albe, care se formează numai din fibrină, fără globule. În chirurgia modernă fibrina se folosește în numeroase împrejurări: la refacerea nervilor și a vaselor de sînge, la refacerea inelivului creierului și a măduvei spinării precum și în diferite operații. Aceste aplicații sînt cuceriri ale științei veacului XX.

Mormînt franc

La Köln (R.F.G.) a fost recent descoperit, sub pardoseala unei catedrale, mormîntul unei prinsețe france. În mormînt au fost găsite numeroase obiecte de podoabă și unelte.

Pînă în prezent istoricii au considerat că francii nu s-au așezat în orașele imperiului roman pe care le-au cîmpit, ci le-au distrus. Mormîntul descoperit la Köln, în chiar centrul coloniei romane, îi va determina probabil să-și revizuiască presupunerile.

Benzină... parfumată

O firmă din Texas ce se ocupă cu vînzarea carburanților și-a atras cu multă abilitate clienții firmelor rivale din împrejurimi. Și nu pentru că ar fi redus prețul de vînzare al benzinei, ci pentru că a avut ideea s-o... parfumeze. Într-adevăr, acest carburant lasă în urmă, în timpul folosirii, o dîră parfumată, în locul binecunoscutului miros de benzină arsă.

Formula benzinei parfumate este firește ținută în mare secret.

Dezlegarea jocului „HORTICOLĂ” apărut în nr. 5

ORIZONTAL: 1) Scarlatti — Is. 2) Tînr — Olanda. 3) Iris — Br — Uita. 4) Literaturi — D. 5) Pa — Inalt — Ti. 6) Ii — Atu — M — Re. 7) Strauss — Dama. 8) A — Ori — Aromat. 9) Urs — Tărani — A. 10) Roși — Rama — Ac. 11) Eminescu — Ara. 12) Anini — Rotat. 13) Anison — Amica.

COLȚUL COSMETICIENEI

Cîteva scurte recomandări

Îngrijirea gîtului. Pentru a evita formarea acelor inestetice coliere de riduri, pielea gîtului trebuie unsă în fiecare seară cu o cremă grasă, hrănitoare („Lanolina”, spre exemplu). Crema se întinde printr-o mișcare de masaj circular, executată de sus în jos cu mîinile încrucișate.

Rezultate foarte bune dau și aplicațiile cu următoarea compoziție: 100 gr miere de albine, amestecată cu zeama unei lămii. Se păstrează pe gît 20 de minute, se dă jos cu multă apă rece, apoi se unge pielea. Este indicat să se repete această operație de 2-3 ori pe săptămînă, timp de 1-2 luni.

Împotriva obrazilor căzuți se recomandă masajul facial executat în serie, pentru fortificarea mușchilor. De asemenea, masticarea îndelungată a alimentelor constituie o bună gimnastică facială.

Pentru a avea dinții albi frecați-i, o dată pe săptămînă, cu periuța îmbibată în suc de lămie.

Petele de pe mîini — cauzate de treburile gospodăriei — se curăță ușor prin masarea mîinilor cu un cartof crud ras, puțină glicerină și cîteva picături de apă de colonie.

Georgeta MĂLIN

E BINE SĂ ȘTIM

Povestea unor cuvinte

Numeroase cuvinte ascund în ele credințe vechi, de mult părăsite; altele sînt la origine niște comparații sau metafore pe care nu le mai înțelegem. Povestea acestor cuvinte ne face adesea să zîmbim și aproape că nu ne vine să credem că, de exemplu, cometa înseamnă „pletoasă”, jovial „cel născut în zodia zeului Jupiter”, amestist... Dar să le explicăm pe rînd:

Cometa e un corp ceresc înzestrat cu un fel de coadă (de fapt, o prelungire luminoasă alcătuită din pulberi și gaze); popular, i se zice de aceea „stea cu coadă”. Grecii vechi au făcut altă comparație și i-au spus „stea cu plete”, „stea pletoasă” și — mai pe scurt — „pletoasă” (kometes).

Unui om mereu bine dispus, gata oricînd de glume, i se spune jovial. Cuvîntul e latin (jovialis) și înseamnă „născut sub influența lui Jupiter”, adică în zodia zeului suprem. Astrologii vremii afirmau că cine s-a născut în această zodie are parte de o soartă fericită, așa că... de ce n-ar fi vesel? Cu vremea, oamenii au uitat de Jupiter și de zodia lui, dar au continuat să-i numească joviali pe cei veseli din fire.

Amestistul — citim în „Dicționarul limbii romîne moderne” — este o varietate de cuarț de culoare violetă, folosit ca piatră semiprețioasă. Nimic din toate acestea nu se găsește în sensul originar al cuvîntului nostru: în grecește amethystos (și de aci se trage amestist în romînește) înseamnă „contra beției” (methyo = a îmbăta). Grecii credeau că amestistul e un leac contra beției sau că te face foarte rezistent la băutura!

Sorin STATI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
								🌲	P	U	C	
5	S	A	N	I	I	8		🌲	B	R	A	D
4	I	N						☀️				
5												
6	👁️						🌲					🌟
7												
8												
9												
10												
11												
12												

RAPSODIE DE IARNĂ

ORIZONTAL: 1) Gerar — Mingea hocheistilor. 2) Poezie de iarnă din „Caleidoscopul lui A. Mirea”, de St. O. Iosif și D. Anghel (3 cuv.). 3) Vehicule pentru zăpadă — Pom de iarnă. 4) Incepe înghețul! — A compus cîntecul „Cu sînița”. 5) Orizont — Anotimpul alb. 6) Fulgi la început și la sfîrșit! — Mulți ani — Unchiul de...zăpadă. 7) Autorul volumului „Liniștea iernii” (Remus) — Sloturi de gheață (reg.) — Mat la capete! 8) Acela...din avalanșă! — Nume arab — Localitate în Schleswig-Holstein. 9) Zăpadă...artificială — Cînt...pe italie-nește. 10) A risipi — Tobogane pentru sîniți. 11) Frig moderat — Se termină înghețata! 12) Autorul versurilor: „Iar eu fac ce fac de mult/larna viscolu-l ascult./ Crengile rupîndu-le/Apele-astupîndu-le / Troienînd cărările / Și gonînd cîntările” — Alt pom de iarnă.

VERTICAL: 1) Scriitor clasic român, a scris, împreună cu D. Anghel, poezia „Povestea unei nopți de iarnă” — Masă mare de zăpadă care se prăbușește din munți (pl.). 2) Autorul tabloului „Iarnă” — Se poartă iarna la gît. 3) Naș — „E un ger de crapă pietrele” și „Flutură vîntul prin oase”. 4) „Iarna pe...” — poezie de George Cosbuc — Localitate în India. 5) Sufflare lîină de vînt — Fiord norvegian. 6) Rece la început! — Moșul iernii — Din schelet. 7) Cabane siberiene — Iarna este unul din anotimpurile lui (pl.) — Onomatopee pentru izbitură. 8) Dumneaei... din nea! — În rînd! — Rege persan (pop.). 9) Extremele unui proverb! — Agățare. 10) Opinie — Organizează excursii în munți, vara și iarna. 11) Trecută prin lapoviță — Acoperiți de zăpadă. 12) Tablou — Morman de zăpadă.

Cititorii ne scriu, noi răspundem

Există oare telepatia?

„Dori să aflu ce se poate face prin telepatie și dacă există o bază științifică”.

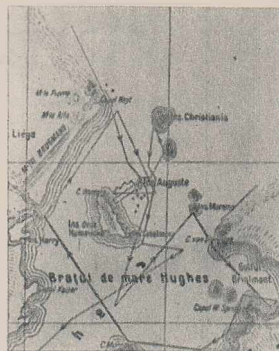
Atena IONISCU
muncitore, București

Răspunde la această întrebare dr. VLAD VOICU-LESCU de la Institutul de Neurologie „I. P. Pavlov” al Academiei R.P.R.

În telepatie se înțelege transmiterea la distanță a gândurilor, emoțiilor și senzorilor, folosindu-se alte căi de percepție decât organele simțului cunoscut. Adepții telepatiei susțin că o persoană anumită, în momentul morții primejii sau în timpul morții, se poate comunica cu alte persoane aflate la distanță, în alt oraș sau în altă țară. Persoana care transmite mesajul telepatic se poate afla în stare de inconștiență, în somn natural sau în hipnoză.

Științenii de știință au înțeles că pentru cercetări riguroase trebuie să se controleze realitatea fenomenelor telepatice. În urma din experiențele privind posibilitatea de transmitere a gândului, o persoană alegea o carte de joc și privea îndelungat, căutând să transmită altel pe imaginea văzută. După 30 de încercări s-a constatat că numărul rezultatelor exacte nu depășește pe cel al coincidențelor determinate de jocul întâmplător.

Partizanii telepatiei insistă în sprijinul lor faptul că unii oameni de știință, au fost fizicianul W. Crookes și fiziologul Ch. Richet și-au afirmat credința în realitatea transmiterii surselor naturale a gândului. Aceștia au fost victime ale șarlatanilor de înșelătorie folozându-se în lumea adepților oculoși. Surorile Creery din Anglia, care pretindeau că pot descoperi gândul de la distanță, erau în realitate un cod de semnalizare. Un mediu și câștigase renume, Eua Palladino, nu mai reușea să obțină performanțe bune când era pusă în condițiile unui control riguros. Adesea scamele fac de mijloc de telepatie folosind alfabetul Morse sau metodele convenționale de semnalizare variată în timpul întrebărilor etc.). Telepatia învoacă faptul că creierul poate să emită unde radio sau a unor particule materiale invizibile. Metodele de precizie ale științelor au confirmat existența acestor fenomene. Chiar dacă creierul ar emite anumite unde de energie capabile de a se propaga la distanță, ele nu ar avea valoare semnificativă decât dacă ar fi modulate în conformitate cu un cod care să fie același pentru sursa emițătoare și receptorul. Se știe însă că omul poate să emită unde radio sau a unor particule materiale invizibile în anumite condiții și în special vorbirea nu sunt funcții înnăscute, ci ele se dobândesc prin viața în societate, prin exercițiul și experiența. Din toate acestea considerăm că telepatia face parte din superstițiile camuflate sub aparențe științifice.

Partea de nord-est a strimtorii de Gerlache, cu insula Cobălcescu (reproducere după harta întocmită de G. Lecolnec, unul din membrii expediției antarctice belgiene).

Ați auzit de insula Cobălcescu?

„Doresc să știu locul exact unde se află insula Cobălcescu, cît e de mare, cine a denumit-o așa”.

Grigore MARCU
Zăldu, reg. Cluj

Răspunde conferențiar universitar VIRGIL HILT de la Facultatea de geologie-geografie din București.

Situată în Antarctica, în sudul Americii de Sud, la 84° 07' latitudine sudică și la 61° 37' longitudine vestică, insula Cobălcescu face parte din arhipelagul Palmer și se găsește în partea de nord-est a strimtorii Adrien de Gerlache. Este mică, nuntuoasă, cu versanți foarte abrupti.

A fost descoperită la sfârșitul secolului al XIX-lea de către expediția antarctică belgiană (1897-1899) efectuată cu vasul „Belgica”, sub comanda locotenentului Adrien de Gerlache. La expediție a participat, în calitate de naturalist, și marele savant român Emil Racoviță, care a dat acestei insule numele renumitului geolog român Cobălcescu.

Ajunși în strimtoarea de Gerlache, Racoviță și însoțitorii săi au încercat să se apropie, cu ajutorul bărcilor, de micile insule aflate în mijlocul strimtorii. Încercări de debarcare s-au făcut multe, dar din cauza coastelor abrupte, spălate cu putere de talazuri, numai 20 au fost duse la bun sfârșit — printre care se numără și cea de pe insula Cobălcescu.

Vasul „Belgica”, în timpul expediției antarctice belgiene — oind a fost descoperită și insula Cobălcescu.

În urma acestor debarcări s-au stabilit coordonatele geografice de bază ale insulelor nou descoperite, s-au făcut observații magnetice și s-a strîns un bogat material conținînd exemplare ale florei și faunei, probe geologice.

Așezări omenești nu există în aceste locuri, unde zăpada nu dispare complet niciodată, iar viața vegetală este foarte redusă. Crește o singură plantă ce înflorește: o mică graminee, „Aira antarctica”, adăpostită prin crăpături de stînci mai ferite de ger și vînt.

Fauna este și ea foarte săracă (o muscă cu aripi reduse, un purice de omăt și 3-4 specii de acarienți, cîteva animale inferioare de apă dulce).

Păsările, mai numeroase, animă prin zborul și strigătele lor aceste pămînturi pustii. În marea majoritate sînt păsări de apă, cu labele palmate, printre care pinguinul ocupă un loc de frunte. În apele strimtorii de Gerlache trăiesc foca (toa lui Weddell) și cetacee lungi de 14-20 m. Elementele de viață ce însuflețesc această lume a tăcerii sînt, după cum se vede, foarte puține.

Despre stele ...

Un grup de cititori din orașul Babadag, regiunea Dobrogea, și tov. Petru Crădele din Constanța se interesează de cîteva probleme de astronomie.

Răspunde la întrebările respective profesor universitar CONSTANTIN DRIMBA, de la Observatorul astronomic din București al Academiei R.P. Romîne.

CARE ESTE IPOTEZA CEA MAI COMUN ACCEPTATĂ PRIVIND APARIȚIA SISTEMULUI SOLAR? Academicianul sovietic V. G. Fesenkov presupune că planetele s-au format din Soarele masiv care avea o mișcare de rotație rapidă în jurul axei proprii. Forța centrifugă produsă de această rotație rapidă a determinat desprinderea gazelor din masa Soarelui și ulterior s-au format pe rînd, din aceste gaze, planetele sistemului solar.

CARE ESTE PRINCIPIUL DE ROTAȚIE AL STELEI DUBLE „CASTORUL”? Există un număr foarte mare de stele duble. Atracția universală determină mișcarea lor în jurul centrului comun de greutate sau mișcarea relativă a stelei mai mici în jurul stelei mai mari. Aceasta este, așadar, și principiul de rotație al stelei duble „Castorul”.

DE CE SATELITII PLANETEI MARTE SE ÎNVIRTEȘC ÎN SENS ÎNVERS? Cei doi sateliți, Fobos și Deimos, ai planetei Marte nu se mișcă în sens invers, ci în sens direct, în jurul planetei Marte. Se întîmplă însă că luțele lor unghiulare în această mișcare sînt

mai mici decît luțelea unghiulară a mișcării de rotație a planetei Marte în jurul axei proprii, ceea ce poate crea impresia că s-ar învîrți „în sens invers”. Amintim că prin luțelea unghiulară se înțelege unghiul parcurs în unitatea de timp în raport cu un punct sau cu o axă de rotație.

DE CE STEAUA POLARĂ NU-ȘI SCHIMBĂ LOCUL, CU TOATE CĂ PĂMÎNTUL SE ÎNVIRTEȘTE?

Pămîntul se rotește în jurul axei proprii, axa polilor, care trece prin centrul de greutate al Pămîntului. Direcția ei — în prezent orientată spre Steaua polară — rămîne practic invariabilă timp de sute și chiar mii de ani. Datorită acestui fapt, Steaua polară apare ca fixă pe orizontul unui loc dat.

O piesă rară...

Vă trimit spre publicare fotografia unui trofeu vîntoresc rar întîlnit. Printr-un capriciu al naturii, unii câmpiori i-a crescut o masă spongioasă, în loc de coarne. Această curiozitate a fost identificată în perimetrul Fondului de vîntoare Barnar de pe lîngă Direcția de economie forestieră Suceava. După moartea câmpiorului, ciudatul său craniu a fost expus la Casa de vîntoare Barnar.

Ing. Aurel NEACȘU
șeful Serviciului economic vîntului — Suceava

Pe scurt

Eugen Benea, Vascău, reg. Crișana. Buteliile de oxigen pentru sudură autogenă sînt confecționate pentru capacitatea de 40 litri și presiunea de 150 de atmosfere. Fiind supuse unei presiuni mari, se execută monobloc, fără sudură (prin procedeul Mannesman). Aceste butelii pot provoca explozii dacă sînt ținute la cald, trîntite sau dacă, atunci cînd s-a deschis robinetul, în apropiere se află uleiuri (care, prin oxidare, produc explozia). Cabinele tehnice ale întreprinderilor au în materialele documentare un stas care dă condițiile de livrare și recepționare a diferitelor tipuri de butelii și caracteristicile lor tehnice.

B. Trușculescu, București. În colecția revistei „Flacăra” puteți găsi mai multe materiale ilustrate despre Kazahstanul sovietic. Ultimul — „Gigantul din Kazahstan” — a apărut în nr. 23 din iunie, anul curent.

Cititorii către cititori

Doresc să corespundez pe diferite teme (muzică, cinema, sport, pictură, literatură) și să fac schimb de ilustrate următorii: Nicolae Vrîncănu, muncitor, Rafinăria Onești; G. Antoheit, elev, Ploiești, Centrul civic sud, so. E, et. 4, ap. 93; Dumitru Cursaru, sudor, Ploiești, bd. Grivița Roșie, întreprinderea „24 Ianuarie”; Rodica Voinea, elevă, Slatina, str. Oituz 31; Li-Hana Butcan, elevă, Slatina, str. Andrei 12; Gelu Angelescu, lăcătuș, Hunedoara, Căminul nr. 3, cam. 11; Mariana Dumitriu, elevă, Galați, str. Cristea Nicolae 165; Veronica Panătescu, Băile Victoria, 53 „C”, raion Oradea; Ion Buzan, elev, Reșița, str. Achim Andraș 8; Gh. Mateescu, elev, com. Mioarele — Muscel, reg. Argeș; Rodica Diaconu, elevă, Tecuci, str. Plevnei 7.

Vor să fac schimb de ilustrate următorii: Putu Timpu, muncitor, Cîmpulung Moldoveneș, str. 7 Noiembrie 86; Matilda Lălu, elevă, Ploiești, str. Buzășii 17.

De la foto-corespondenți

Cu autocarele, pe Valea Prahovei. (Gheorghe Stoica, Craiova)

Pe locul unde pînă nu demult se afla vechea gară din Constanța, se înalță acum aceste blocuri turn. Construcțiile au și fost date în folosința noilor locatari. (B. Petreanu)

Repetiție la clubul gospodăriei colective din Tîbucani. Brigada artistică de agitație — una din cele mai bune din raionul Tg. Neamț — pregătește un nou program. (Constantin Bursuc-Bacău)

FLACĂRA

Revistă social-politică și literar-artistică

Anul XI—Nr. 30 (374)
28 Iulie 1982

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

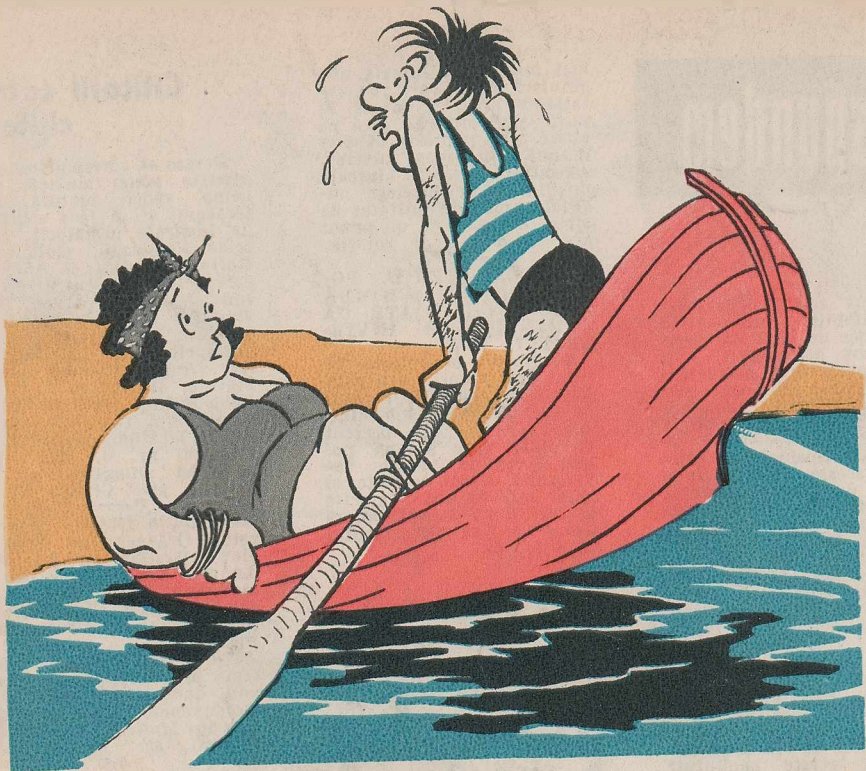
ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

— Dragule, cred că-i timpul se ne întoarcem, să nu ne aventurăm prea departe...

UMOR

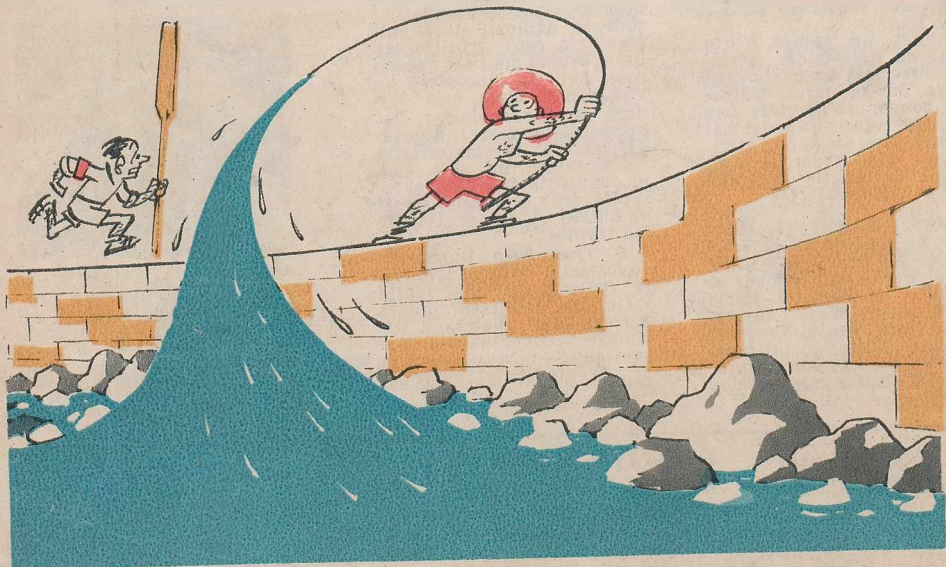
Desene de Rik AUERBACH

— De ce-i marea așa mare?
— Filndcă a fost cuminte cînd era mică...

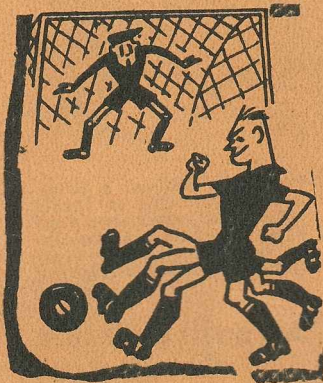
— Ei, acum te-ai convins că pe muntele ăsta nu-i nici o cabană!...

— Ia ascultă!!! Lasă marea-n pace!!!

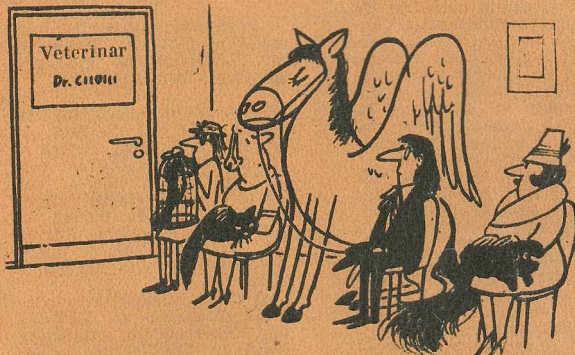
— Sper că n-ai uitat iar biletele acasă.
— Nici o grijă... Sînt în buzunarul de la pantaloni...
(Din „Paese sere”)

Cum îl vede portarul pe atacant...

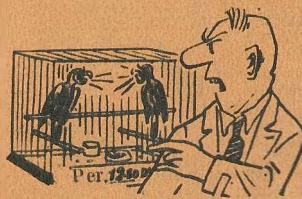

...și cum îl vede atacant pe portar.
(Din „Ludas I”)

Fără cuvinte.

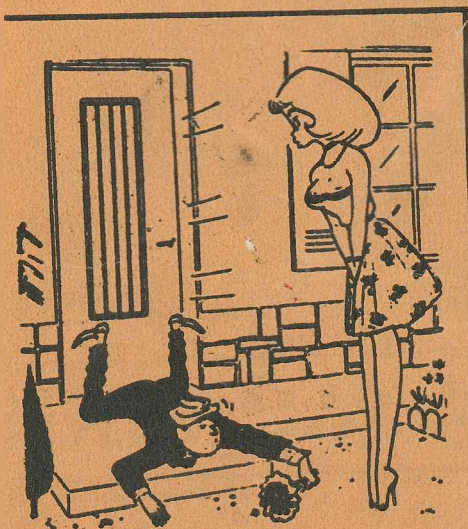
(Din „Qu”)

— Hei, vin niște clienți!

(Din „Bunco Illu”)

— Ei, subită, ce-a spus tatăl da sau nu?
(Din „Schișoșii”)